

Toiminta- ja taloussuunnitelma 2017 – 2019

Talousarvio 2017

KALLIO

peruspalvelukuntayhtymä

Kuntayhtymän johtajan katsaus	1
1 Suunnitteluperusteet	2
1.1 Kuntayhtymän väestö.....	2
1.2 Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen kysyntään ja rahoitukseen vaikuttavia tekijöitä.....	5
1.3 Toimintajärjestelmä.....	7
1.3.1 Sopimusohjaus.....	7
1.4 Talousarvion sitovuus	8
1.4.1 Tilivelvolliset	9
2 Tuloslaskelma 2017	10
3 Toiminnalliset tavoitteet	12
3.1 Visio ja arvot	12
3.2 Palvelustrategian linjaukset.....	13
4 Toimialojen toiminta- ja taloussuunnitelmat.....	14
4.1 Hyvinvointipalvelut.....	15
4.1.1 Hyvinvointipalveluiden yhtymäkokoukseen nähden sitovat tavoitteet.....	15
4.2 Terveyspalvelut.....	19
4.2.1 Terveyspalveluiden yhtymäkokoukseen nähden sitovat tavoitteet	19
4.3 Hallinto- ja tukipalvelut	24
4.3.1 Hallinto- ja tukipalveluiden yhtymäkokoukseen nähden sitovat tavoitteet	24
5 Tulosalueiden palvelut	26
5.1 Tuoteryhmien sisältö.....	26
6 Rahoituslaskelma	27
7 Jäsenkuntien kustannusosuudet	28
8 Investointisuunnitelma.....	29

LIITTEET:

Kokoomataulukot

Henkilöstösuunnitelma 2017

OHEISMATERIAALIT:

Yhtymähallituksen käyttösuunnitelma (palvelukuvaukset ja suunnitelmataulukot)

Toiminta- ja taloussuunnitelma 2017 - 2019

Kuntayhtymän johtajan katsaus

Peruspalvelukuntayhtymä Kallio järjestää ja tuottaa Alavieskan ja Sievin kuntien sekä Nivalan ja Ylivieskan kaupunkien lakisääteiset sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut. Kallio vastaa myös jäsenkuntien väestön erikoissairaanhoidosta ja ympäristöterveydenhuollosta sekä siihen liittyvistä kuntien lupa- ja viranomaistehtävistä. Perustoimeentulon maksatus siirtyy vaiheittain Kelalle vuoden 2017 alusta lukien.

Kallion vuoden 2017 - 2019 toiminta- ja taloussuunnitelma perustuu Kallion strategiaan sekä yhtymähallituksen keväällä 2016 päivittämään palvelustrategiaan sekä syksyllä 2016 päivitettyyn henkilöstöstrategiaan. Strategisina painopisteinä ovat edelleen kotona asumisen tukeminen, terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen sekä asiakaslähtöisyyden ja kustannusvaikuttavuuden parantaminen.

Palveluprosessien kehittämistä jatketaan aktiivisesti, näkökulmaa siirretään entistä enemmän asiakkaan kokonaistilanteen ja palvelutarpeen monialaiseen arviointiin ja tukea kohdistetaan asiakkaan omavastuun ottamiseen. Yhteistyöstä siirrytään entistä enemmän yhdessä toimimiseen ja kokonaisvaltaiseen vastuunottoon. Asiakas ja hänen lähipiirinsä ovat aktiivisia toimijoita omissa tapahtumissaan ja asioissaan. Laadukkailla ja asiakaslähtöisillä palveluilla tavoitellaan toiminnan tuottavuutta ja vaikuttavuutta.

Valtakunnallinen Sote- ja maakuntauudistukseen valmistelu on käynnissä Pohjois-Pohjanmaalla. Tavoitteena on, että Sote palveluiden järjestämisvastuu siirtyy Pohjois-Pohjanmaan maakunnalle 1.1.2019 lukien. Uudistuksen lakivalmistelu on käynnissä, mutta valtakunnalliset linjaukset ovat vielä vahvistamatta. Peruspalvelukuntayhtymä Kallio on aktiivisesti mukana Pohjois-Pohjanmaan Sote valmistelutyössä, valmistelutyötä koordinoi PoPSTer -hanke. Siirtymäaikana Kallio toimii edelleen yhtenäisenä ja vahvana peruspalvelukuntayhtymänä alueellaan omaa toimintaansa kehittäen. Kallio on aktiivinen toimija kehittämisverkostoissa niin alueella kuin kansallisellakin tasolla.

Vallitseva talouden hidas kasvu yhdessä kuntien heikkenevän rahoitustilanteen kanssa vaikeuttaa omistajakuntien mahdollisuuksia rahoittaa peruspalveluiden järjestämistä tulevina vuosina. Työttömyyden kasvaessa lakimääräisten palveluiden ja tukien kysyntä kasvaa, mikä lisää väistämättä asiakkuuksia ja kustannuksia peruspalveluissa.

Peruspalvelukuntayhtymä Kallion talousarvion laatimisprosessi on toteutettu yhteisesti aiemmin sovittujen periaatteiden mukaisesti. Sopimustyöryhmän ja Kallion hallituksen jäsenten lisäksi neuvotteluihin on osallistunut omistajakuntien luottamushenkilö- ja talousjohtoa sekä kuntayhtymän keskeiset talous- ja toimintavastaavat.

Kallion vuoden 2017 nettomenot ovat 114,1 milj. €. Kasvu vuoden 2016 talousarvioon on 1,9 %. Oman toiminnan nettomenojen muutos on -0,3 % ja ostetun erikoissairaanhoidon muutos on +6,5 % verrattuna vuoden 2016 talousarvioon.

Vuoden 2017 talousarvion valmisteluprosessissa Kallion toimialat ja tulosalueet sitoutuivat sopeuttamaan toimintansa edelleen tiukkoihin talouden realiteetteihin, samalla toiminnan kehittäminen on keskiössä kuntayhtymän tavoitteissa. Henkilöstön ja esimiehien työhyvinvoinnin ja osaamisen tukeminen tulee korostumaan kun valmistaudutaan tuleviin SoTe-uudistuksiin. Keskeisessä roolissa on myös esimiestyön tukeminen ja kehittäminen muutosjohtamisen näkökulmasta.

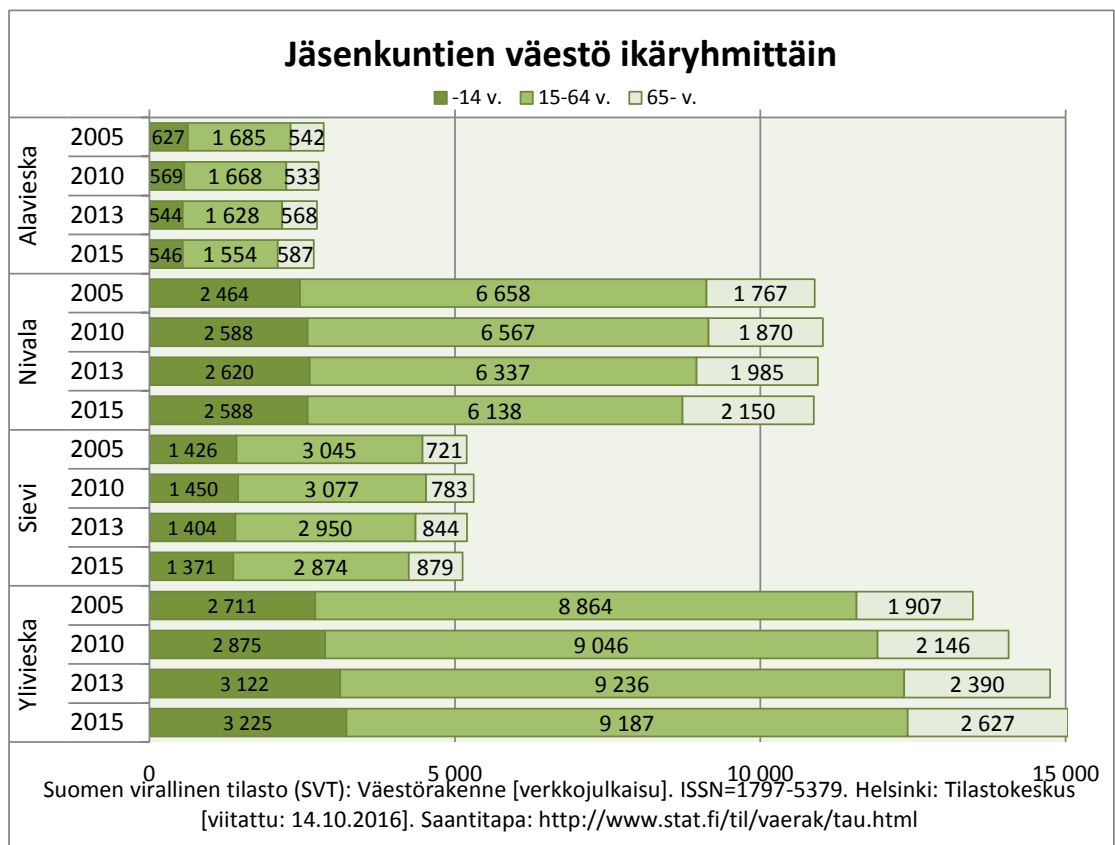
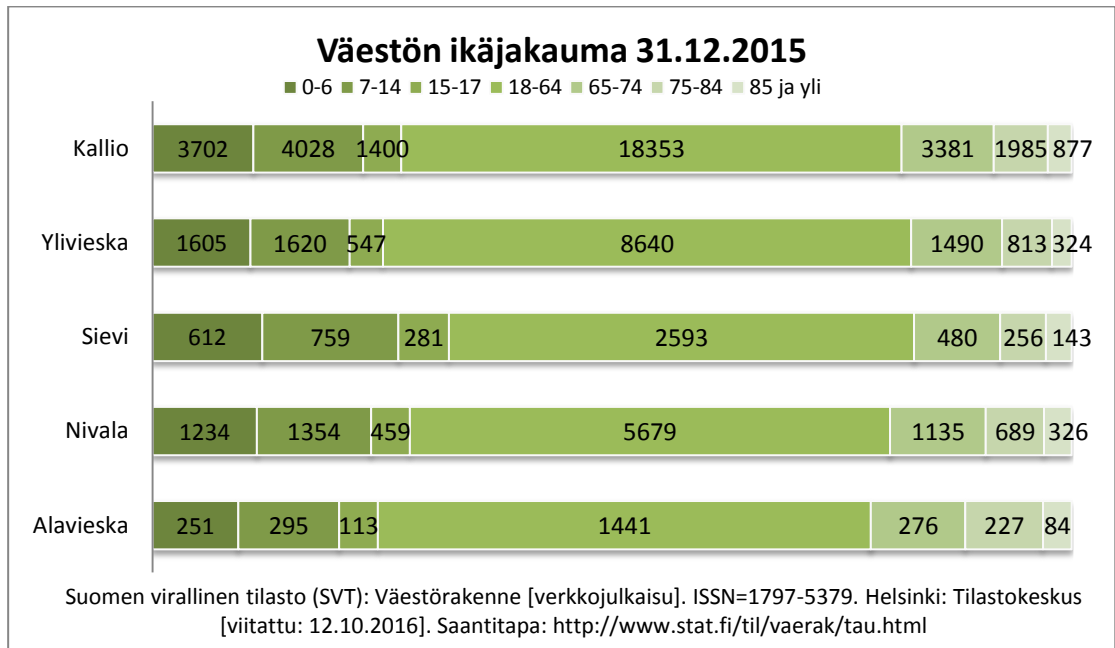

Urho Möller
vs. kuntayhtymän johtaja

1 Suunnitteluperusteet

1.1 Kuntayhtymän väestö

Ikäjakama jäsenkunnittain

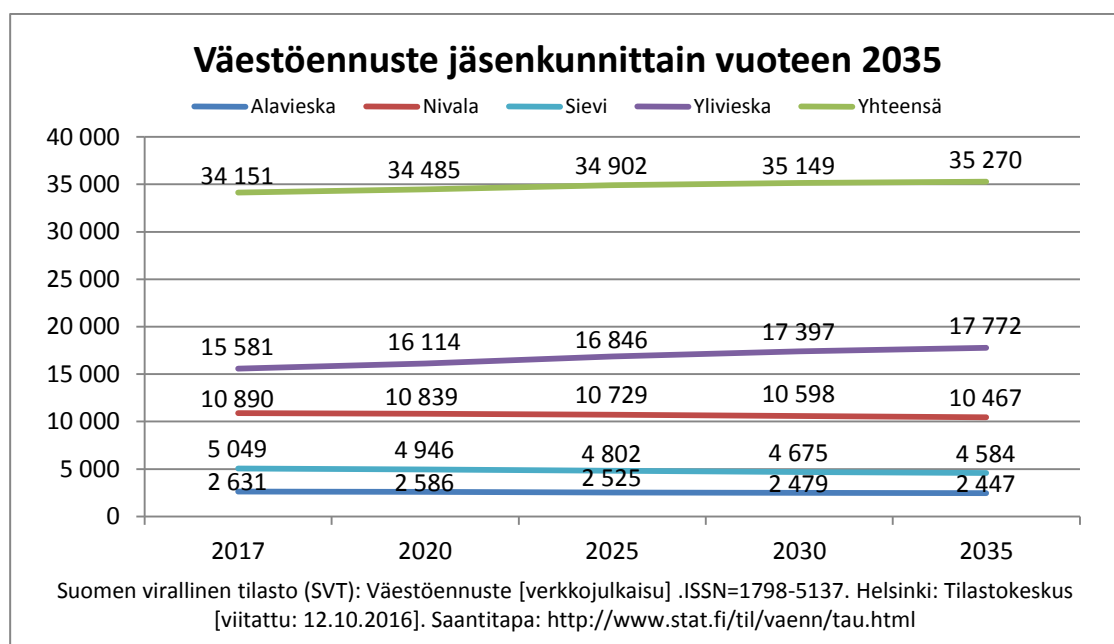

Kuntayhtymän alueen väestömäärä oli 31.12.2015 yhteensä 33 726 (vähentynyt vuoden 2015 aikana 36 asukkaalla) jakaantuen jäsenkunnittain seuraavasti:

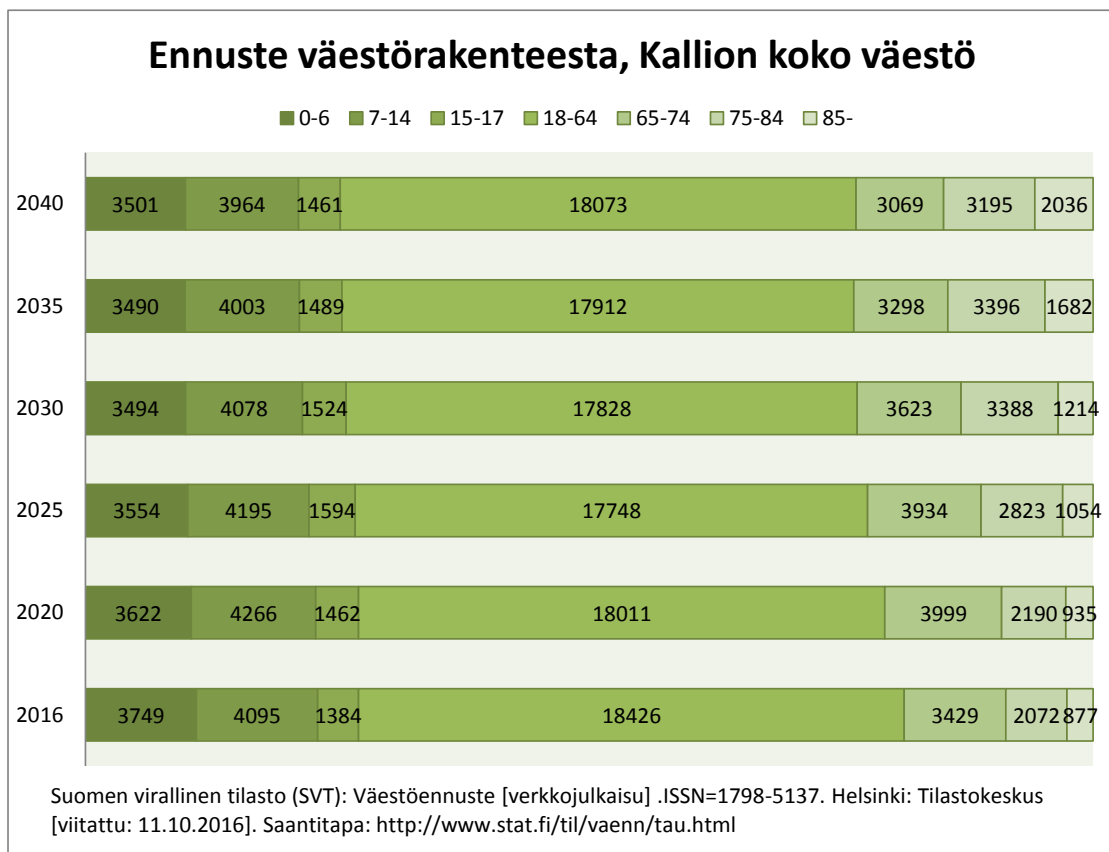
Väestö	2011	2012	2013	2014	31.12.2015
Alavieska	2 750	2 761	2 740	2 687	2 687
Nivala	11 051	10 985	10 942	10 945	10 876
Sievi	5 285	5 241	5 198	5 154	5 124
Ylivieska	14 266	14 533	14 748	14 976	15 039
Kallio yht.	33 352	33 520	33 628	33 762	33 726

Suomen virallinen tilasto (SVT): Väestörakenne [verkkajulkaisu]. ISSN=1797-5379. Helsinki: Tilastokeskus [viitattu: 11.10.2016]. Saantitapa: <http://www.stat.fi/til/vaerak/tau.html>

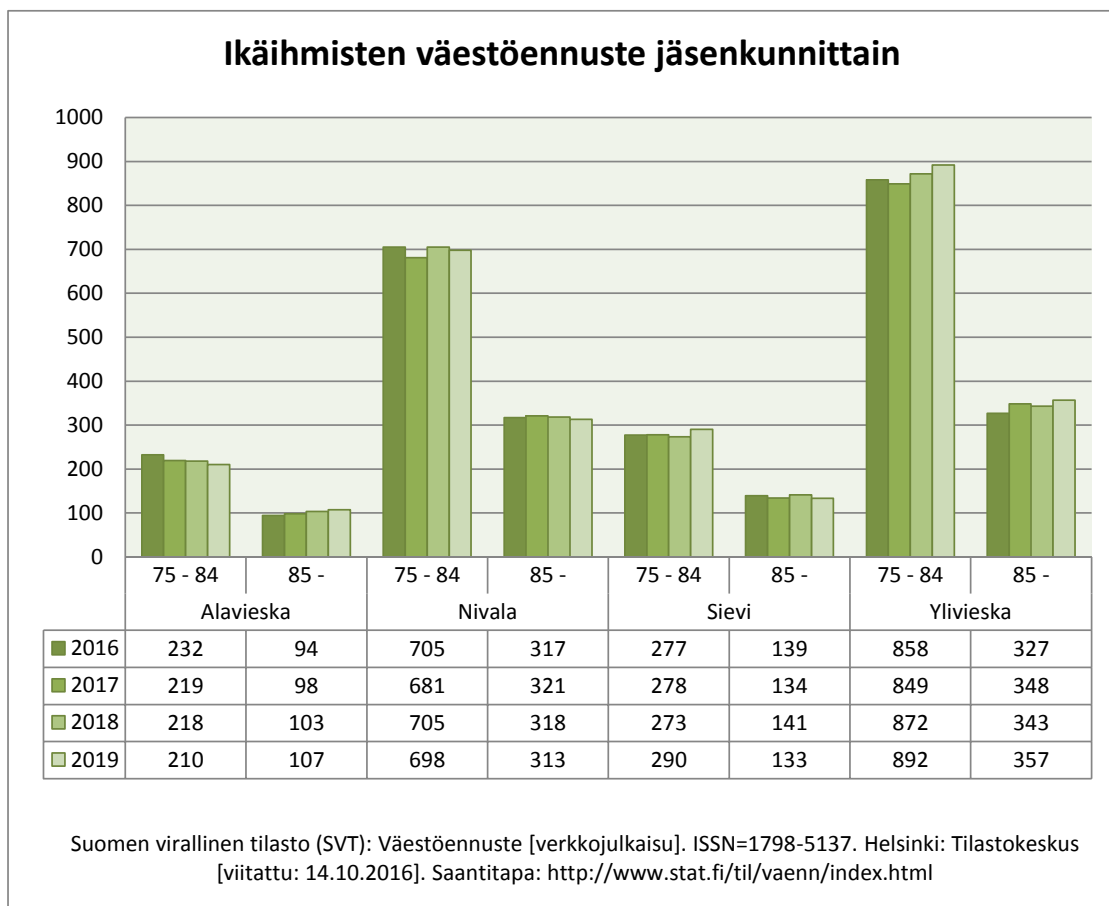
Suomen virallinen tilasto (SVT): Väestöennuste [verkkajulkaisu]. ISSN=1798-5137. Helsinki: Tilastokeskus [viitattu: 17.10.2016]. Saantitapa: <http://www.stat.fi/til/vaenn/index.html> Väestöennuste vuoteen 2035.

Ennuste väestörakenteesta

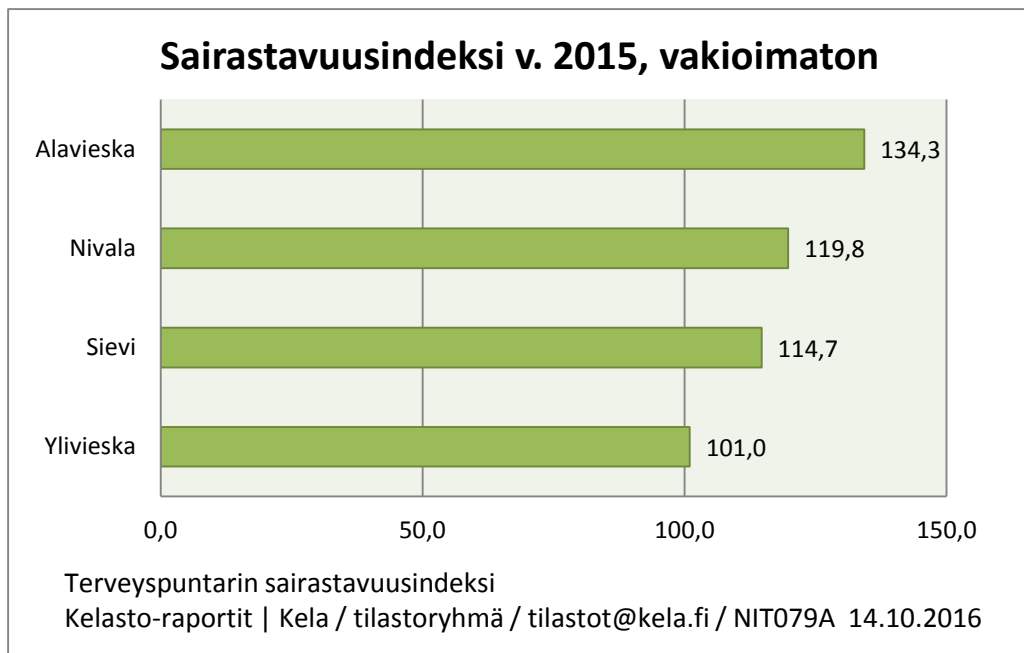
Ikäihmisten väestöennuste vuosille 2016 – 2019

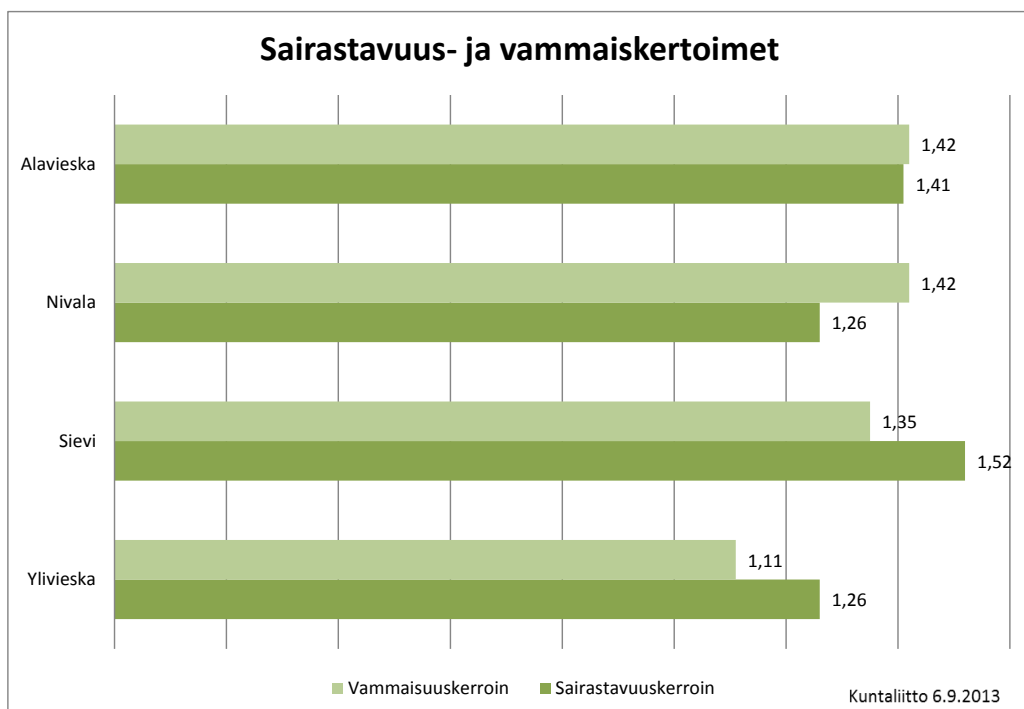
1.2 Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen kysyntään ja rahoitukseen vaikuttavia tekijöitä

Sairastavuusindeksi havainnollistaa sitä, miten tervettä tai sairasta alueen väestö on suhteessa koko maan väestön keskiarvoon (= 100). Vakioinnilla ikä- ja sukupuolirakenteen vaikutus indeksilukuun voidaan poistaa, mikä mahdollistaa alueittaisen vertailun alueiden välisistä ikä- ja sukupuolirakenteen eroista huolimatta.

Sairastavuusindeksi perustuu kolmeen tilastomuuttujaan: kuolleisuuteen, työkyvyttömyyseläkkeellä olevien osuuteen työkäisistä (16–64-vuotiaat) sekä lääkkeiden ja ravintovalmisteiden korvausoikeuksien haltijoiden osuuteen väestöstä. Niistä kukin on suhteutettu maan väestön keskiarvoon. Sairastavuusindeksi on näiden kolmen osaindeksin keskiarvo.

Sairastavuus- ja vammaisuuskertoimet jäsenkunnittain

Sairastavuuskerroin lasketaan työkyvyttömyyseläkkeellä olevien 16–54-vuotiaiden ikä- ja sukupuolivakioidun osuuden perusteella. Jos kunnan työkyvyttömyyseläkeläisten määrä on sama kuin koko maassa, kerroin on yksi.

Vammaiskerroin lasketaan vammaisetsuuksista annetun lain ([570/2007](#)) mukaan alle 16-vuotiaan ja 16 vuotta täyttäneen vammaistukea sekä eläkettä saavan hoitotukea saavien sekä vammaisuuden perusteella laitoshoidossa olevien määrän perusteella. Määrää laskettaessa ei oteta huomioon ruokavaliokorvausta saaneita henkilöitä.

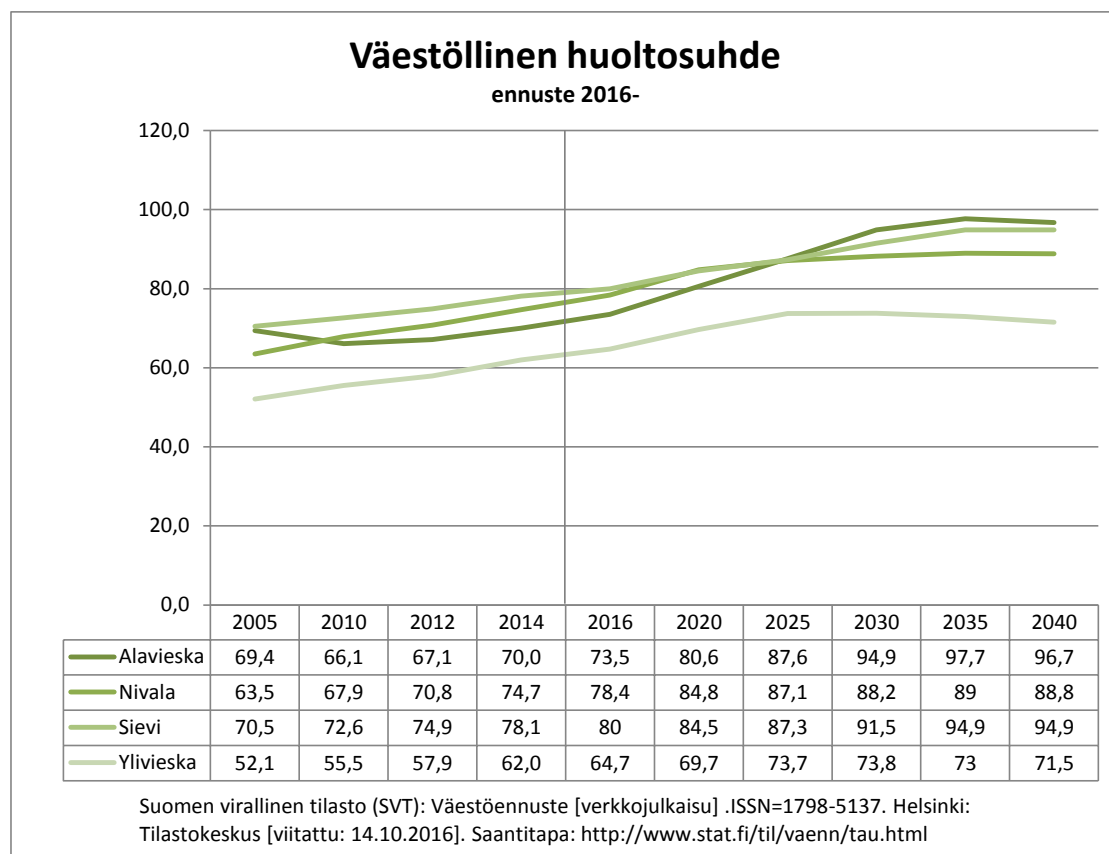
Kuntayhtymän jäsenkuntien veroprosentit ovat maan keskiarvoa korkeammat:

Veroprosentit					
	2012	2013	2014	2015	2016
Alavieska	21,50	21,50	21,50	21,50	21,50
Nivala	21,00	21,00	21,50	21,50	21,50
Sievi	21,25	21,75	21,75	21,75	21,75
Ylivieska	21,00	21,50	21,50	21,50	21,50
Koko maan ka.	19,25	19,25	19,75	19,75	19,75

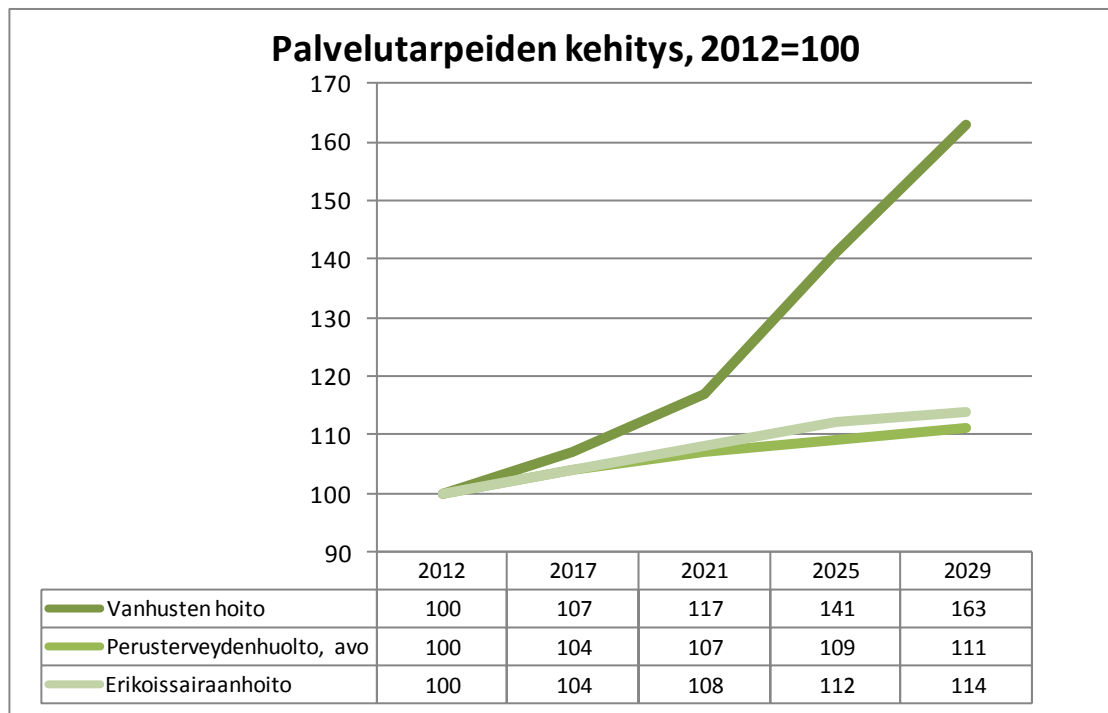
Huolimatta korkeasta veroprosentista verotulot asukasta kohden jäävät maakunnan ja maan keskiarvon alapuolelle.

Alle 15-vuotiaiden ja yli 65-vuotiaiden osuus väestöstä suhteutettuna 16–64-vuotiaisiin (väestöllinen huoltosuhde) on korkea ja ennusteen mukaan huoltosuhde kehittyy huolestuttavaan suuntaan jo näköpiirissä olevan vuosikymmenen aikana.

Väestöllinen huoltosuhde on alle 15-vuotiaiden ja 65 vuotta täyttäneiden määrän suhde 15–64-vuotiaiden määrään.

Peruspalvelukuntayhtymä Kallion palvelutarpeiden on ennustettu kehittyvän vuoteen 2029 seuraavasti:

Lähde: Kallion alueen tulevaisuus. FCG:n laatima selvitys. Palvelutarpeet on laskettu väestötekijöiden muutosten perusteella. Vanhusten hoidossa on mukana myös perusterveydenhuollon vuodeosastohoito.

1.3 Toimintajärjestelmä

1.3.1 Sopimusohjaus

Kuntayhtymän perussopimuksen ja hallintosäännön lähtökohtia ovat sopimusohjaus ja omistajaohjauksen kanavointi jäsenkunnista kuntayhtymään kuntajohtajien välityksellä. Sopimusohjaus on prosessi, jossa määritellään väestön palvelujen tarve sekä sovitaan palvelujen määrästä ja laadusta. Talousarvion valmistelussa tulosaluekohtaiset palvelukuvaukset, väestön palvelutarpeen ennakointi sekä sovittu palvelujen taso ja määrä ovat määrärahavarausten perustana. Jäsenkuntien mahdollisuus rahoittaa lakisääteisiä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluita on heikentynyt mm. valtionosuusjärjestelmässä suoritettavien leikkausten vuoksi. Vuoden 2017 talousarviota sopeutettiin kuntien taloustilanne huomioiden. Talousarvio sisältää jäsenkuntien kanssa sovittuja taloudellisia ja toiminnallisia riskejä. Riskit on kuvattu palvelukuvauksissa.

Jäsenkuntien maksusuodet määräytyvät aiheuttamisperiaatteen mukaisesti vahvistetun toiminta- ja taloussuunnitelman pohjalta. Kunnittaisen kustannustenjaon välineenä on Maisema-laskentatyökalu, jonka avulla lasketaan kullekin jäsenkunnalle tulosalueittaiset kustannukset tuoteryhmäkohtaisina suursuoritteina suunniteltujen/ käytettävien palvelusuoritteiden mukaisessa suhteessa.

Maisema-mallin suunnitelma- ja kustannustenjakotaulukot toimivat kuntayhtymän ohjausjärjestelmänä, talousarvion pohjana ja sekä seurannan että tilinpäätöksen työkaluina. Taulukoissa palveluita on käsitelty tuoteryhmittäin suursuoritteina (ks. luku 5.1). Maisema suunnitelmataulukot ovat talousarvion oheismateriaalina.

1.4 Talousarvion sitovuus

Yhtymäkokoukseen nähden yhtymähallitusta sitoo kokoomataulukon kulut, tuotot ja netto yhteensä ja investointiosan loppusumma.

Toimialajohtajilla on oikeus tehdä tuoteryhmien välisiä siirtoja kalenterivuositain enintään 1 000 000 euron määrään saakka. Tehdyistä muutoksista on raportoitava sopimustyöryhmälle ja yhtymähallitukselle.

Käyttösuunnitelman sisällöstä ja siihen tehtävistä muutoksista päättää yhtymähallitus, joka hyväksyy yksityiskohtaisen talousarvion käyttösuunnitelman (suunnitelmataulukot ja palvelukuvaukset) palveluittain yhtymäkokouksen hyväksyttävä talousarvion.

Talusojohtaja tarkentaa investointiosaan varattujen määrärahojen sitovuuden kohteittain vuoden 2017 alussa.

Tuoteryhmien kokoomataulukko:

Peruspalvelukuntayhtymä Kallio	Talousarvio 2017		
	Kulut	Tuotot	Netto
Vertailutaso			
Vastaanottopalvelut	15 034 311	-3 075 657	11 958 654
Suun terveydenhuolto	5 098 310	-1 622 340	3 475 970
Erikoissairaanhoido	40 784 588	-188 000	40 596 588
- josta ostettu erikoissairaanhoido	39 125 000		39 125 000
Aikuispsykososiaaliset palvelut	5 310 645	-510 026	4 800 619
Hoito- ja hoivapalvelut	39 964 183	-7 430 604	32 533 579
Kuntoutuspalvelut	1 903 843	-25 500	1 878 343
Perhepalvelut	7 106 288	-88 250	7 018 038
Vammaispalvelut	9 652 419	-578 247	9 074 172
Ympäristöterveydenhuolto	1 244 603	-135 500	1 109 103
Työterveyshuolto	2 237 276	-2 168 500	68 776
Toimeentulotuki ja työllistäminen	2 010 022	-399 050	1 610 972
Projektit	3 827 743	-3 821 085	6 658
Yhteensä	134 174 231	-20 042 759	114 131 472

Tavoitteiden sitovuus

Yhtymäkokoukseen nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet on määritelty luvussa 4 Toimialojen toiminta- ja taloussuunnitelmat.

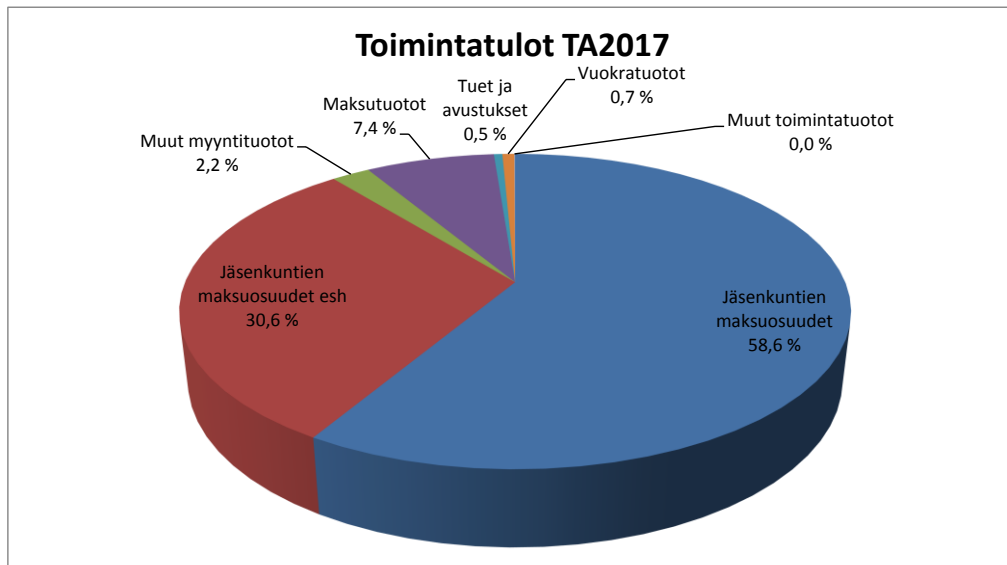
1.4.1 Tilivelvolliset

Tilivelvollinen toimielin:	Yhtymähallitus
Tilivelvolliset viranhaltijat:	
vs. Kuntayhtymän johtaja Hallinto- ja tukipalvelut, talousjohtaja	Urho Möller
Toimialajohtajat:	
Terveyspalvelut, terveyspalvelujohtaja Hyvinvointipalvelut, hyvinvointipalvelujohtaja	Päivi Peltokorpi Pirjo Matikainen
Tulosaluejohtajat:	
Perhe- ja sosiaalipalvelut, palvelujohtaja Hoito- ja hoivapalvelut, palvelujohtaja	Leena Iisakkila Reetta Hjelm
Vastaanottopalvelut, hoitotyön johtaja Erikoissairaanhoito ja kuntoutus, johtava ylilääkäri Aikuisten psykososiaaliset palvelut, psykiatri-ylilääkäri Työterveyshuolto, ylilääkäri Suun terveydenhuolto, ylikammaslääkäri Ympäristöterveydenhuolto, ympäristöterveydenhuollon johtaja	Margit Yli-Kotila Risto Olli Tuija Päivärinta Osmo Konu Marja-Liisa Laitala Meeri Rinta-Jouppi
Palvelupäälliköt:	
Perheiden palvelut johtava sosiaalityöntekijä, aikuissosiaalityö johtava sosiaalityöntekijä, lastensuojelu palvelupäällikkö, vammaispalvelut	viran täyttöprosessi kesken Kaija Jokela viran täyttöprosessi kesken
Hoito- ja hoivapalvelut palvelupäällikkö, ympärivuorokautiset palvelut palvelupäällikkö, kotiin annettavat palvelut	Janne Nikula Virpi Kamunen
Avosairaanhoito, hoitotyön johtaja	Margit Yli-Kotila
Avoterveydenhuolto, palvelupäällikkö	Pirjo Jääskelä

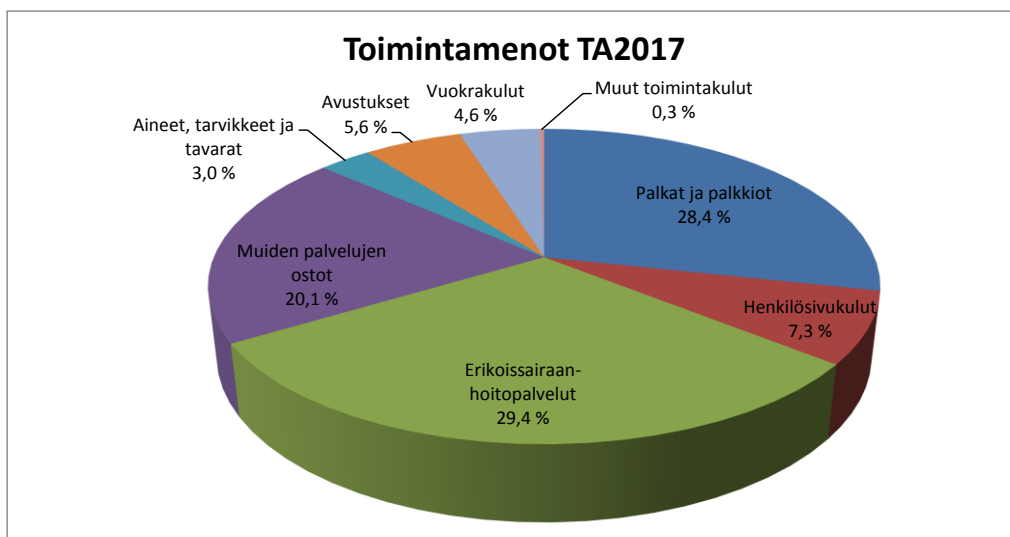
2 Tuloslaskelma 2017

Tuloslaskelma osoittaa koko kuntayhtymän tasolla palvelujen tuottamisesta aiheutuneiden kustannusten kattamisen niin, että myyntituottoihin sisältyvät myös jäsenkuntien kustannusosuudet, yhteensä 114 131 472 euroa.

Peruspalvelukuntayhtymä Kallio		Budjettiyhteenveto				
INTIME/Talouden Suunnittelu		1 YHTEENSÄ				
Selite	TP 2015	TA 2016	TAE 2017	%	SU 2018	SU 2019
TULOSLASKELMA						
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	-131 675 282	-115 132 176	-116 955 513	1,6	-119 294 623	-121 680 516
Maksutuotot	-10 084 830	-8 897 715	-9 495 261	6,7	-9 685 166	-9 878 870
Tuet ja avustukset	-1 737 056	-1 765 200	-621 450	-64,8	-633 879	-646 557
Vuokratuotot	-841 280	-898 053	-884 574	-1,5	-902 265	-920 311
Muut toimintatuotot	-246 380	-201 300	-55 600	-72,4	-56 712	-57 846
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	-144 584 828	-126 894 444	-128 012 398	0,9	-130 572 646	-133 184 099
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	43 063 312	35 974 402	36 197 013	0,6	36 920 953	37 659 372
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	8 462 439	7 281 731	7 461 094	2,5	7 610 316	7 762 522
Muut henkilösivukulut	2 459 312	2 217 441	1 881 264	-15,2	1 918 889	1 957 267
Palvelujen ostot	70 200 337	61 844 585	64 718 035	4,6	66 012 396	67 332 644
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	3 856 361	3 642 654	3 848 394	5,6	3 925 362	4 003 869
Avustukset	8 726 539	9 363 430	7 184 083	-23,3	7 327 765	7 474 320
Vuokrakulut	6 869 308	5 759 658	5 859 822	1,7	5 977 018	6 096 559
Muut toimintakulut	351 625	322 599	348 736	8,1	355 711	362 825
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	143 989 232	126 406 500	127 498 441	0,9	130 048 410	132 649 378
TOIMINTAKATE	-595 596	-487 944	-513 957	5,3	-524 236	-534 721
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT						
Korkotuotot	-26	-2 000		-100,0		
Muut rahoitustuotot	-80 222	-70 000	-70 000			
Korkokulut						
Muut rahoituskulut	65 847	72 000	70 000	-2,8		
VUOSIKATE	-609 997	-487 944	-513 957	5,3	-524 236	-534 721
POISTOT JA ARVONALENTUMISET						
Suunn.mukaiset poistot	595 596	487 944	513 957	5,3	524 236	534 721
SATUNNAISET ERÄT						
Satunnaiset tuotot						
Satunnaiset kulut						
TILIKAUDEN TULOS	-14 401	0	0		0	0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-14 401	0	0		0	0

Kuva: Talousarvion toimintatulot

Kuva: Talousarvion toimintamenojen jakauma

Muiden palveluiden ostoihin suurimpina palveluostoryhminä sisältyvät:

	TA 2016	TA 2017
	milj.€	
asiakaspalveluiden ostot (muut kuin ost. esh)	10,8	11,5
ruokahuoltopalvelut	2,2	2,1
puhtaanapitopalvelut	1,9	1,9
sairaankuljetuspalvelut	1,9	1,9

Kuva: Tuoteryhmäjaon mukaiset kustannukset

3 Toiminnalliset tavoitteet

Kallion palvelustrategia päivitettiin keväällä 2016. Palvelustrategia ja siitä johdettavat toimeenpanosuunnitelmat määrittävät vuosien 2016 - 2019 toiminnan kehittämisen painopistealueita.

Perustehtävä

Kallion perustehtävä on järjestää alueen asukkaille sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut.

3.1 Visio ja arvot

Kallion alueen kuntalaiset ovat hyvinvoivia ja pärjäävät arjessa jokaisessa elämänvaiheessa.

Osaava, innostunut ja hyvinvoiva työntekijä/työyhteisö kehittää työtään ja antaa parhaansa hyvin johdetussa Kalliossa.

Kallion arvot: luottamus, oikeudenmukaisuus, osaaminen, vastuullisuus

3.2 Palvelustrategian linjaukset

Kallion palvelut ovat

- Arjessa pärjäämistä tukevia
- Terveyttä ja hyvinvointia edistäviä
- Asiakaslähtöisiä ja asiakastarpeiden mukaisesti kohdennettuja

Kallio

- Muodostaa yhden yhtenäisen palvelualueen
- Oman toiminnan palvelurakenne ja tilat vastaavat tulevaisuuden tarpeita
- Järjestää palveluja monituottajamallilla
- Digitalisaation edistäminen maakunnallisen sote -valmistelun linjausten mukaisesti

Palvelustrategiakauden erityiset kehittämisen ja resursoinnin painopisteet

- Ikäihmisten palvelut
- Lasten, nuorten ja perheiden palvelut
- Mielensterveys- ja päihdepalvelut
- Vammaispaalvelut

Palvelustrategian ydinviestit

Ihminen pärjää arjessaan

Palvelustrategia 2016-2018

Toimitaan yhdessä

– monituottajamalli, monialainen toiminta

Parannetaan arkea asiakaslähtöisesti

– kokonaisvaltaisuus, tarpeisiin vastaaminen, lähellä arkea, oma vastuu

Tuotetaan palveluja vaikuttavasti ja kustannustehokkaasti

– digitalisaatio, asiakasryhmittely, yhtenäinen palvelualue, ennaltaehkäisy

Edistetään hyvinvointia ja terveyttä yhteisöllisyyttä ja liikuntaa vahvistaen

Erityiset
painopisteet

Ikäihmisten
palvelut

Lasten, nuorten
ja perheiden
palvelut

Mielensterveys
ja
päihdepaalvelut

Vammais-
paalvelut

4 Toimialojen toiminta- ja taloussuunnitelmat

Vuoden 2017 talousarvion ja suunnitelmakauden 2018 - 2019 toiminnalliset tavoitteet pohjautuvat Kallion palvelustrategiaan. Palvelutuotannon keskeisin kehittämiskohde on, että ihmiset pärjäävät omassa arjessaan. Kuntalaisten omassa arjessa pärjäämisen edistämiseksi kehitetään ja optimoidaan palvelurakennetta, parannetaan prosessien johtamista sekä asiakas- ja kustannusvaikuttavuutta. Ennaltaehkäisevää näkökulmaa vahvistetaan niin hyvinvointi- kuin terveyspalveluissa. Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen on jokaisen Kallion ammattilaisen tehtävänä.

Kallion strategia sisältää tavoitteen ottaa huomioon kuntalaisten osallisuuden palveluiden kehittämisessä ja heidän tarvitsemiaan palveluissaan. Keskeinen tavoite on tunnistaa paljon palveluita käyttävät, suunnitella ja räätälöidä heille heidän tarvitsemansa palvelut monialaisesti.

Kärkihankkeena on mielenterveyspalveluiden vahvistaminen. Mielenterveyskuntoutujille järjestetään kotikuntoutusta, joka tarkoittaa vahvaa arjen tukea asiakkaiden kotiin. Tavoitteena on vähentää asumispalveluiden käyttöä ja kohdentaa tästä vapautuvia resursseja uudelleen. Tämä tarkoittaa henkilöstöressurin lisäämistä tähän palveluun. Nuorisopsykiatrisen yksikön toimintaa vahvistetaan.

Lasten palveluissa edelleen otetaan huomioon vanhempien tuen ja hoidon tarve ja aikuisten palveluissa vastaavasti lasten tuen tarve. Lapset puheeksi -menetelmän käyttöä laajennetaan edelleen konkreettisena keinona tukea hyvää kehitystä ja ehkäistä ongelmia.

Tietojärjestelmien kehittyminen mahdollistaa yhä laajemmin sähköisen asioinnin sosiaali- ja terveyspalveluissa. Käyttöön otetut Kanta-palvelut, sähköinen resepti ja kanta-arkisto mahdollistaa asiakkaille tietoturvallisen tavan seurata omia potilastietojaan tietoverkossa. Kallio valmistautuu sosiaalitoimen Kansa-hankkeen toteutukseen. Kallion tavoitteena omassa toiminnassa on käyttöönottaa myös muita sähköisiä palveluita helpottamaan arjen palveluprosessien sujuvuutta, huomioiden alueelliset ja valtakunnalliset linjaukset. Toiminnan ja palveluprosessien kehittämisellä parannetaan Kallion kykyä vastata muuttuviin palvelutarpeisiin.

Henkilöstöressurssien käyttöön on kiinnitetty huomiota toiminnan kehittämisessä. Sijaismäärärahoja on edellisten talousarvioiden tapaan jouduttu arvioimaan kriittisesti. Kokonaisuutena arvioiden henkilöstöressurssin määrä on pyritty tasapainottamaan optimaaliselle tasolle huomioiden palveluiden tuotantokyvyn ja prosessien uudistaminen. Sijaisten palkkaamista joudutaan rajoittamaan. Vapautuvien virkojen ja toimien täyttämistä päätetään tapauskohtaisesti. Työjärjestelyillä, kuten henkilöstön sijoittelulla, työaikamuodolla, työvuorosuunnittelulla, vuosilomasuunnittelulla, hallitaan kustannuksia ja parannetaan toiminnan tuottavuutta.

4.1 Hyvinvointipalvelut

Hyvinvointipalvelut edistävät ja tukevat toiminnallaan alueen asukkaiden osallisuutta, elämänhallintaa, terveyttä ja hyvinvointia sekä omatoimisuutta. Tavoitteena on toimia ennaltaehkäisevästi ja tukea asiakkaiden arjessa pärjäämistä. Lapsiperheiden, ikäihmisten ja päihde- ja mielenterveysasiakkaiden palveluissa parannetaan edelleen toimialat ylittävää yhteistyötä terveyspalveluiden kanssa, jonka kanssa yhteistyössä suunnitellaan myös toimintamallit ja palvelut paljon palveluita käyttäville yhteisille asiakkaille. Hyvinvointipalveluissa jatketaan laatujärjestelmän käyttöönottoa ja kehitetään asiakasturvallisuutta yhteistyössä terveyspalveluiden kanssa. Tavoitteisiin sisältyy tuottavuuden ja vaikuttavuuden kasvun näkökulma.

4.1.1 Hyvinvointipalveluiden yhtymäkokoukseen nähden sitovat tavoitteet

Perhe- ja sosiaalipalveluiden tavoitteet

Tavoite 1

Edistetään lasten ja perheiden hyvinvointia ja arjessa pärjäämistä perhe- ja aikuissosiaalityössä, perhepalveluissa ja vammaisten palveluissa järjestämällä palvelut suunnitelmallisesti, yhtenäisillä toimintavoilla sekä kehittämällä lasten ja perheiden kanssa toimivien välistä yhteistyötä verkostomaisen perhekeskusmallin mukaisesti.

Mittarit:

1. Palvelutarpeen arviointien määrä eri palveluissa ja kuinka monta % lastensuojelutarpeen selvityksistä johtaa palveluun, tilanne vuoden lopussa
2. Asiakaspalautejärjestelmien kehittäminen/toteutuneet asiakaspalautekyselyt
3. Verkostomainen perhepalvelukeskus
  - A) Toimi- ja tuloalueet ylittävien palveluprosessien kehittäminen/päivitys erityisesti sivistystoimien kanssa.
  - B) Lapset puheeksi – keskustelujen ja neuvonpitojen määrä perhe- ja sosiaalipalveluissa kasvaa vuodesta 2016.
4. Asiakkaiden haastavien elämäntilanteiden ennaltaehkäisy ja niissä tukeminen kehitysvammahuollon palveluissa.
  - A) Toteutuneet Haasteprosessi -menetelmän määrät omissa kehitysvammahuollon asumispalveluissa
  - B) Kriisiluonteisten laitoshoidon päivien määrän vähentäminen verrattuna vuoteen 2016

Tavoite 2

Perhe- ja aikuissosiaalityössä, perhepalveluissa sekä vammaisten palveluissa vaikutetaan asiakkaiden terveys- ja hyvinvointieroihin tunnistamalla monialaista palvelua tarvitsevat, kehittämällä monialaisia prosesseja sekä yhteisesti sovittuja toimintatapoja asiakkaiden kotona pärjäämisen tukemiseksi.

Mittarit:

1. Monialaisten prosessien tarkistaminen asiakassegmentoinnin pohjalta ja yhteisen palvelusuunnitelman kehittäminen useita palveluja käyttäville asiakkaille yhdessä mielenterveys- ja päihdepalvelujen kanssa.

- Monialaisten työllistämissuunnitelmien määrä kasvaa vuodesta 2016
  - Useita palveluja käyttävien asiakkaiden yhteisten palvelusuunnitelmien määrä
2. Kehitysvammahuollossa asiakkaiden kotona pärjäämistä tuetaan järjestämällä sekä aikuisille kehitysvammaisille lyhytaikaishoitoa että kehitysvammaisille lapsille tilapäishoitoa.
- Omissa asumispalveluyksiköissä lyhytaikaishoidossa asiakkaiden määrä ja hoitopäivät (aikuiset kehitysvammaiset) kasvaa tai pysyy vuoden 2016 tasolla.
  - Omissa tilapäishoitoyksiköissä olevien sekä tilapäistä perhehoitoa käyttävien asiakkaiden määrä ja hoitopäivät (lapset ja nuoret) kasvaa tai pysyy vuoden 2016 tasolla.

Suunnitelmakausi

- a) Suunnitelmakaudella toteutetaan Ylivieskan perhepalvelukeskukselle pysyvät toimitilat.
- b) Lisääntyvän kysynnän tarpeisiin oman tuotannon käyttöön rakennetaan 15-paikkainen yksikkö haasteellisesti käyttäytyville kehitysvammaisille asiakkaille.

Hoito- ja hoivapalveluiden tavoitteet

Tavoite 1

Asiakkaan hyvä arki toteutuu kohdentamalla palvelut asiakaslähtöisesti, osallistamalla asiakas toimintakykynsä ylläpitoon ja tukemalla hänen toimintakykyään tarvittaessa monialaisesti ja digitalisaatiota hyödyntäen.

Mittarit:

- Asiakasraadit ja kansalaisfoorumit toteutuvat vuosittain asiakasnäkökulman esiin nostamiseksi kaikissa yksiköissä.
- Otetaan käyttöön uusi mittari, joka osoittaa tehostettuun palveluasumiseen joutumisen riskiä (Rai -MapLe Risk cap -mittari).

Tavoite 2

Asiakkaan saamat palvelut tuotetaan yhdenmukaisesti, kustannustehokkaasti ja vaikuttavasti.

Mittarit:

- Hoito- ja hoivapalveluihin jonottavien asiakkaiden määrä ja yli 3kk jonottaneiden määrä laskevat vuoteen 2016 verrattuna.
- Kotihoitopalveluissa kaikkien hoitajien välitön asiakasaika yhteensä on 60 %.
- 75 vuotta täyttäneiden palveluiden peittävydet toteutuvat päivitetyn IKIS-suunnitelman mukaisesti.
- Toteutuneet nettokulut/75 vuotta täyttäneet laskevat verrattuna vuoden 2016 nettokuluihin.

Tavoite 3

Palvelukokonaisuuksia ja palveluprosesseja tarkistetaan niin, että asiakkaan tarvitsemat palvelut järjestyvät joustavasti riippumatta hoidosta päävastuussa olevasta yksiköstä.

- Tunnistetaan paljon palveluita käyttävät, joille suunnitellaan yksilölliset palvelut moniammatillisesti; yhteisten palvelusuunnitelmien määrä.
- Mielenterveysasiakkaan kotikuntoutus alkaa vaiheittain monialaisen yhteistyöryhmän ohjauksessa, asiakasmäärä on vähintään 50 1. vuoden aikana.

- Kotihoidon, aikuispsykososiaalisten palveluiden, vastaanoton, palveluasumisen ja vuodeosastojen asiakasprosessin yhdyspintatyö jatkuu vuoden 2017 loppuun.
- Kriteerit sosiaalihuoltolain mukaisiin kuljetuspalveluihin valmistuvat vuoden loppuun mennessä.

Mittari

- yhteinen hoito-, palvelu- ja kuntoutumissuunnitelma on laadittu 35 %:lle paljon palveluita käyttävistä asiakkaista.
- Kotikuntoutusta järjestetään 50 asiakkaalle 1. vuoden aikana.
- Asiakasprosessin vastuut yhdyspinnoissa on kirjallisesti sovittu ja tarpeelliset yhdessä sovitut tarkistuslistat luotu.
- Sosiaalihuoltolain mukaisten kuljetuspalvelujen myöntämiselle on kriteerit luotu.

Suunnitelmakausi

Ikääntyvän väestön päivitetty suunnitelma vuosille 2017-2020 ohjaa toimintaa. Pohjoisen Soite -alueen palveluja koskevat suunnitelmat otetaan huomioon vuosisuunnitelmissa. Nivalan, Sievin ja Ylivieskan tehostetun palveluasumisen ja tilapäishoidon tilatarpeisiin tehtävät uudet rakentamisprojektit ovat valmistuneet suunnitelmakauden aikana.

Mittarit:

Toteutuneet tilaratkaisut ja ikääntyvän väestön päivitetyn suunnitelman vuosille 2017-2020 indikaattorit.

Selite	TP 2015	TA 2016	ESITYS 2017	%	SU 2018	SU 2019
TULOSLASKELMA						
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	-718 569	-414 564	-399 782	-3,6	-407 778	-415 933
Maksutuotot	-7 519 631	-6 113 085	-6 335 531	3,6	-6 462 242	-6 591 486
Tuet ja avustukset	-1 340 809	-1 425 000	-325 950	-77,1	-332 469	-339 118
Vuokratuotot	-841 280	-898 053	-884 574	-1,5	-902 265	-920 311
Muut toimintatuotot	-226 810	-193 900	-49 200	-74,6	-50 184	-51 188
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	-10 647 098	-9 044 602	-7 995 037	-11,6	-8 154 938	-8 318 036
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	25 698 857	18 184 593	18 342 863	0,9	18 709 720	19 083 915
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	5 228 528	3 975 925	4 218 527	6,1	4 302 898	4 388 955
Muut henkilösivukulut	1 465 025	1 145 874	990 325	-13,6	1 010 132	1 030 334
Palvelujen ostot	24 096 617	15 990 095	16 613 062	3,9	16 945 323	17 284 230
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	1 213 433	1 061 534	1 085 054	2,2	1 106 755	1 128 890
Avustukset	8 726 539	9 363 430	7 184 083	-23,3	7 327 765	7 474 320
Vuokrakulut	3 986 523	2 859 820	2 936 010	2,7	2 994 730	3 054 625
Muut toimintakulut	158 921	105 626	125 383	18,7	127 891	130 448
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	70 574 441	52 686 897	51 495 307	-2,3	52 525 213	53 575 717
TOIMINTAKATE	59 927 343	43 642 295	43 500 270	-0,3	44 370 275	45 257 681
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT						
Korkotuotot						
Muut rahoitustuotot						
Korkokulut						
Muut rahoituskulut						
Rahoitustuotot ja -kulut						
VUOSIKATE	59 927 343	43 642 295	43 500 270	-0,3	44 370 275	45 257 681
POISTOT JA ARVONALENTUMISET						
Suunn.mukaiset poistot	153 781	88 009	97 816	11,1	99 772	101 768
SATUNNAISET ERÄT						
Satunnaiset tuotot						
Satunnaiset kulut						
TILIKAUDEN TULOS	60 081 124	43 730 304	43 598 086	-0,3	44 470 048	45 359 449
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	60 081 124	43 730 304	43 598 086	-0,3	44 470 048	45 359 449

4.2 Terveyspalvelut

Terveydenhuollon toiminnan tavoitteena on toimia ennaltaehkäisevästi ja tukea kuntalaisten arjessa pärjäämistä järjestäen kuntalaisten tarvitsemat perusterveydenhuollon palvelut sisältäen erikoissairaanhoidon palvelut. Kokonaiskustannusten hallitsemiseksi tutkimukset ja hoidot järjestetään mahdollisimman pitkälle omana toimintana ja toissijaisesti erikoissairaanhoidon ostopalveluina. Erikoisosaamista tai investointeja vaativia toimintoja järjestetään alueella uudelleen. Asiakkaiden omahoitoisuutta lisätään tuottamalla palveluita myös sähköisenä laajentamalla nykyisiä palveluita mm. ajanvaraus. Paljon palveluita käyttäville sovitaan ja suunnitellaan heidän palvelut moniammatillisesti yhteistyössä hyvinvointipalveluiden kanssa. Terveyspalveluissa jatketaan laatujärjestelmän käyttöönottoa sekä kehitetään potilasturvallisuutta yhteistyössä hyvinvointipalveluiden kanssa. Tuottavuuden ja vaikuttavuuden lisäämiseksi sovelletaan LEAN-mallia.

4.2.1 Terveyspalveluiden yhtymäkokoukseen nähden sitovat tavoitteet

Vastaanotto- ja vuodeosastopalvelujen tulosalue

Tavoite 1

Vastaanottopalveluiden saatavuuden toteutuminen tavoitteiden mukaisesti

Välitön yhteydenaanti toteutuu vähintään 80 %:sti. Hoidon tarpeen arviointi toteutetaan kolmessa vuorokaudessa. Odotusaika lääketieteellisesti perusteltuun ei-kiireelliseen hoitoon toteutetaan Kallion alueen terveyskeskuksessa kahdessa viikossa. Päivystysaikojen ja kiireettömien vastaanottoaikojen suhdetta lisätään enemmän kiireettömän vastaanottoaikojen suuntaan, tavoite 25/75 %. Uusia toimintatapoja otetaan käyttöön digitalisaation edistämisen myötä. Asiakkaita ohjataan käyttämään Kantapalveluja. Päivystys- ja vastaanottoalueella koulutetaan henkilöstöä päivystävän sairaanhoitajan tehtäviin ja Lapset puheeksi –menetelmäkoulutukseen.

Mittarit:

- Puheluiden läpipääsy %
- Ei-kiireelliseen hoitoon pääsaika
- Päivystysaikojen käyttö suhteessa kiireettömiin vastaanottoaikoihin
- Päivystävän sairaanhoitaja koulutuksen käyneiden määrän tavoite 30 % ja Lapset puheeksi menetelmäkoulutuksen määrän tavoite 20 %

Tavoite 2

Kotona pärjäämisen tukeminen moniammatillisena yhteistyönä

Palveluprosesseja tarkastellaan asiakkaan palvelukokonaisuuden näkökulmasta. Tunnistetaan paljon palveluja käyttävät ja suunnitellaan heidän palvelut moniammatillisesti. Aloitetaan toistuvien hoitajaksojen seuranta samalla asiakkaalla / samalla diagnoosilla.

Mittarit:

- Vastaanoton, aikuispsykososiaalisen, kotihoidon, palveluasumisen ja vuodeosastojen asiakasprosessin yhdyspintatyö paljon palveluita käyttävien osalta jatkuu vuoden loppuun. Yhteinen hoitosuunnitelma on laadittu 35 %:lle paljon palveluita käyttävistä asiakkaista
- Mielenterveyspotilaiden matalankynnyksen palveluiden suunnitelman tarkistaminen tehty
- Muualla Kallion vuodeosastopalveluissa odottavien määrä ja kustannukset eivät nouse vuoden 2016 tasosta

Tavoite 3.

Edistetään lasten, nuorten ja heidän perheidensä hyvinvointia ja arjessa pärjäämistä järjestämällä toimintatavoiltaan yhtenäiset neuvolapalvelut sekä kehittämällä lasten ja nuorten perheiden kanssa toimivien yhteistyötä verkostomaisen perhekeskusmallin mukaisesti

Lakisääteiset tuen tarpeen selvittämiseen määräaikaistarkastukset ja asiakkaiden yksilöllisen tuen tarpeeseen liittyvät lisäkäynnit toteutuvat. Asiakas/ perhe saa tarvitsemansa tuen oikea-aikaisesti moniammatillista yhteistyötä kehittämällä perheiden palveluissa ja oppilashuollossa. Kuvataan neuvolapalveluiden näkökulmasta ennaltaehkäisevän perhetyön, depressiohoitajien ja perheneuvolapalveluiden tarvetta suhteessa palvelutarjontaan.

Mittarit:

- Määräaikaistarkastukset toteutuu 100 %
- Yksilöllisen tarpeen mukaisia lisäkäynntejä on 15 % käynneistä
- Lapset puheeksi -keskustelut toteutetaan 100 % raskausaikana ja lastenneuvolassa 3-vuotiaat kotona /yksityisessä päivähoitossa olevat

Erikoissairaanhoito ja kuntoutus

Tavoite 1

Psykiatrisen erikoissairaanhoidon toiminnan muutos

Visalan sairaalan toiminta on mahdollisesti loppumassa. Sairaalasta siirretään avohoitoon potilaita, jotka voivat vaatia runsaasti tukea. Osa saattaa tarvita palveluasumista ja osa potilaista saatetaan joutua siirtämään kalliimmille paikoille OYS:n psykiatrian klinikalle tai Kokkolaaan hoitoon. Tilanteen ja kustannusten hallitsemiseksi sekä potilaiden hyvän hoidon ja inhimillisen kohtelun turvaamiseksi kuntayhtymässä suunnitellaan aloitettavaksi kotikuntoutuksen toimintamalli, jonka avulla potilaita pystytään paremmin auttamaan selviämään arjessa mahdollisimman itsenäisesti. Mallin avulla kullekin potilaalle pyritään räätälöimään sopiva tuki, jonka avulla hän selviää.

Mittari:

- Visalasta siirtyvien potilaiden kustannukset kokonaisuudessaan eivät nouse

Tavoite 2

Erikoissairaanhoidon uusien toimintatapojen selvitys

Kustannusten nousun hillitsemiseksi selvitetään, onko erikoissairaanhoitoa mahdollista toteuttaa vielä laajemmin osana omaa toimintaa esimerkiksi ulkopuolisen kumppanin kanssa jollain uudella tavalla.

Mittari:

- Selvitys on tehty

Työterveyshuolto

Tavoite 1

Lakisääteisen työterveyshuollon eli ennaltaehkäisevän työn painottaminen

Uusi kuntalaki on tullut voimaan 1.5.2015. Lain mukaan kunnallisten työterveyshuoltojen on yhtiötettävä kunnallisten työnantajien ulkopuolelle myytävät sairaanhoitopalvelut vuoden 2016 loppuun kestävä siirtymäajan aikana. Hallituksen esityksen mukaan mahdollinen siirtymäaika olisi tulossa vuoden 2019 alkuun asti.

Mittarit:

- Ennaltaehkäisevän työn (korvausluokka 1) osuus suurempi suhteessa sairausvastaanottoon
- Käytyjen kolmikantaneuvotteluiden määrä nousee vuoden 2016 tasosta

Tavoite 2

Omaishoitajien määräaikaiset terveystarkastukset toteutetaan vuoden 2017 aikana

Mittari:

- Suunnitellut tarkastukset on toteutettu

Suun terveydenhuolto

Tavoite 1

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Väestön hampaiden ja suun terveys paranee. Keinoja eri väestöryhmien vaikuttavaan terveyden edistämiseen kehitetään sekä omana toimintana että yhteistyömahdollisuuksia (Kallion kuntien opetustoimet, YSO, Oulun yliopisto) hyödyntäen. Paljon palveluja käyttävät tunnustetaan ja tavoitteena palvelutarpeen vähentäminen pitkällä aikavälillä.

Mittarit:

- Hampaiden terveyttä kuvaavat indeksit:
- dt = reikiintyneiden maitohampaiden lukumäärä (keskiarvo ikäluokassa; mitä pienempi arvo, sitä parempi on hampaiden terveys)
- dmft ja DMFT = 0, hampaat ovat täysin terveet. Reikiintyneiden, paikattujen tai poistettujen pysyvien hampaiden lukumäärä (keskiarvo ikäluokassa; mitä suurempi arvo, sitä suuremmalla osuudella ikäluokasta ei ole ollut koskaan reikiä hampaissaan)

Mittari	Tavoite
5-vuotiaiden dt (reikiintyneiden hampaiden lkm)	< 0,5
5-vuotiaiden dmft = 0 (tervehampaisten osuus tarkastetuista)	> 75 %
12-vuotiaiden DMFT = 0 (tervehampaisten osuus tarkastetuista)	> 50 %
15-vuotiaiden DMF = 0 (tervehampaisten osuus tarkastetuista)	> 25 %

- Tehdään selvitys paljon palveluista käyttävistä asiakkaista

Tavoite 2

Tuottavuuden lisääminen toimintamalleja kehittäen

Kehitetään jo olemassa olevia toimintamalleja ja luodaan uusia keinoja palvelujen yhtenäistämiseksi yhteistyössä suun terveydenhuollon eri toimipisteiden sekä muiden Kallion toimijoiden kanssa. Kehitetään edelleen ajanvarauksen toimivuutta (oikea-aikainen hoito) sekä työnjakoa eri ammattiryhmien kesken. Yhteistyötä Kallion muiden sektoreiden (lastenneuvola, kotihoito) kanssa parannetaan.

Mittarit:

- Vaativat käynnit ja toimenpiteet suuhygienisteille lisääntyvät vuoden 2016 tasosta
- Lapset puheeksi -menetelmään koulutettujen suun terveydenhuollon hoitohenkilöstön määrän tavoite 20 %
- Kotihoidon palveluiden piirissä olevien hoidon tarpeen kartoitus tehty

Ympäristöterveydenhuolto

Tavoite 1

Suunnitelmallisen valvonnan (terveysvalvonta ja eläinlääkintähuollon valvonta) toteutumisasteen nostaminen teoreettiseen maksimiin täysimääräisellä henkilöstöllä toimittaessa. **Mahdollinen maksimi on 80 %.**

Mittari:

- Toteutumaprosentti

Aikuispsykososiaaliset palvelut

Tavoite 1

Nuorisopsykiatrisen yksikön hoitoprosessin kehittäminen moniammatillisesti nuorten psykiatrisen hoidon sekä päihdehoidon osalta

Tavoitteena on hoidon alkuarvioinnin tehostaminen, yhteistyön lisääminen koulujen ja perhepalveluiden kanssa.

Mittari:

- Hoitoon pääsy pysyy hoitotakuussa

Tavoite 2

Pitkäaikaisasiakkaiden ja paljon palveluita käyttävien hoitoprosessien uudistaminen

Tunnistetaan paljon palveluja käyttävät ja suunnitellaan heidän palvelut moniammatillisesti. Kotona asumista tuetaan pitkäaikaisasiakkaiden palvelukodista siirtyessä omaan asuntoon, tuen tarpeen arviointi, uusien toimintamuotojen luominen, joilla tuetaan kotona asumista. Mahdolliseen akuuttitarpeen kasvuun varaudutaan.

Mittarit:

- Mielenterveysasiakkaan kotikuntoutus alkaa vaiheittain monialaisen yhteistyöryhmän ohjauksessa
- Aikuispsykososiaalisen, kotihoidon, palveluasumisen, vastaanoton ja vuodeosastojen asiakasprosessin yhdyspintatyö paljon palveluita käyttävien osalta jatkuu vuoden loppuun. Yhteinen hoitosuunnitelma on laadittu 35 %:lle paljon palveluita käyttävistä asiakkaista

Tavoite 3

Suonen sisäisten huumeiden käyttäjien terveyshaittojen vähentäminen

Perustetaan ruisku- ja neulanvaihtopisteet. Välillinen vaikutus on, että leikkipaikoilla ei ole liikaisia neuloja tai ruiskuja.

Mittari:

- Toiminta perustettu ja käynnistetty

Suunnitelmakausi

Tavoitteena on nuorisopsykiatrian kalliiden osastohoitojen vähentäminen.

Selite	TP 2015	TA 2016	ESITYS 2017	%	SU 2018	SU 2019
TULOSLASKELMA						
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	-2 682 539	-2 778 858	-2 308 130	16,9	-2 354 293	-2 401 378
Maksutuotot	-2 550 279	-2 777 130	-3 150 730	13,5	-3 213 745	-3 278 019
Tuet ja avustukset	-85 475	-77 200	-65 500	15,2	-66 810	-68 146
Vuokratuotot					0	0
Muut toimintatuotot	-2 910	-400	-400		-408	-416
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	-5 321 203	-5 633 588	-5 524 760	-1,9	-5 635 255	-5 747 960
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	16 161 368	16 468 450	16 548 310	0,5	16 879 276	17 216 862
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	2 992 004	3 050 132	3 005 089	-1,5	3 065 191	3 126 495
Muut henkilösivukulut	927 501	993 815	826 206	16,9	842 730	859 585
Palvelujen ostot	44 596 685	44 396 709	46 754 247	5,3	47 689 332	48 643 119
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	2 510 720	2 439 420	2 620 100	7,4	2 672 502	2 725 952
Avustukset						
Vuokratulut	2 709 930	2 697 427	2 740 282	1,6	2 795 088	2 850 989
Muut toimintakulut	127 410	144 923	153 678	6,0	156 752	159 887
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	70 025 619	70 190 876	72 647 912	3,5	74 100 870	75 582 888
TOIMINTAKATE	64 704 416	64 557 288	67 123 152	4,0	68 465 615	69 834 927
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT						
Korkotuotot						
Muut rahoitustuotot						
Korkokulut						
Muut rahoituskulut						
Rahoitustuotot ja -kulut						
VUOSIKATE	64 704 416	64 557 288	67 123 152	4,0	68 465 615	69 834 927
POISTOT JA ARVONALENTUMISET						
Suunn.mukaiset poistot	373 828	354 046	363 620	2,7	370 892	378 310
SATUNNAISET ERÄT						
Satunnaiset tuotot						
Satunnaiset kulut						
TILIKAUDEN TULOS	65 078 244	64 911 334	67 486 772	4,0	68 836 507	70 213 238
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	65 078 244	64 911 334	67 486 772	4,0	68 836 507	70 213 238

4.3 Hallinto- ja tukipalvelut

Yleishallinto

Yhtymähallitus vastaa kuntayhtymän hallinnosta ja taloudenhoidosta soveltuvin osin kuntalain (410/2015) 39 §:n tarkoittamalla tavalla.

Kuntayhtymän johtaja

Kuntayhtymän organisaation kokonaisuuden johtamisesta vastaa kuntayhtymän johtaja. Hän vastaa kuntayhtymän strategisesta johtamisesta ja taloudellisuudesta sekä kuntayhtymälle asetettujen tavoitteiden saavuttamisesta. Kuntayhtymän johtaja huolehtii kuntayhtymän palvelutuotannon järjestämisvastuun toteutumisesta sekä huolehtii kuntayhtymän hallinnosta ja taloudesta yhtymähallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti.

Hallinto- ja tukipalvelut

Talusojohtajan alaisuudessa toimii kuntayhtymän hallintokeskus, joka palvelee kuntayhtymän kaikkia toimielimiä ja tulosalueita. Hallintokeskuksen tehtävänä on tukea muutosta, jonka tavoitteena on toimialat ylittävän tuotanto-organisaation toiminnan tehokkuuden, taloudellisuuden ja tuottavuuden parantaminen. Tarpeellisten muutosten läpiviemisessä huolehditaan henkilöstön työhyvinvoinnista sekä luotettavan ulkoisen ja sisäisen viestinnän järjestämisestä. Toiminnan kehittämiseksi koordinoidaan, hallinnoidaan ja toteutetaan alueellisia kehittämishankkeita.

4.3.1 Hallinto- ja tukipalveluiden yhtymäkokoukseen nähden sitovat tavoitteet

Tavoite 1

Peruspalvelukuntayhtymä Kallio on aktiivinen toimija alueellaan valmistauduttaessa tuleviin sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksiin.

Mittari:

- on arvioitu muuttuvan toimintaympäristön vaikutukset kuntayhtymän strategisiin linjauksiin ja tuleviin muutoksiin varautuminen on aloitettu.

Tavoite 2

Sosiaali- ja terveydenhuollon muutoksessa tukeminen

Vahvistetaan muutosjohtajuutta ja henkilöstön osallisuutta muutokseen sekä toiminnan kehittämiseen henkilöstö- ja palvelustrategian suunnassa. Tuetaan yksiköitä toimintakäytäntöjen parantamisessa, jotta voidaan entistä paremmin vastata sote –uudistuksen haasteisiin.

Mittari:

- henkilöstöstrategian toimeenpano on toteutettu työyksikötasolla
- muutosviestinnän suunnitelma on laadittu osana viestintästrategian päivittämistä
- Lean –osaajia on koulutettu ja kehittämishankkeita on meneillään

Tavoite 3

Sähköisen palveluiden käyttöönoton koordinointi ja tukeminen

Mittari:

- Kanta-arkiston käytön tukeminen asiakasrajapinnassa
- Kansa-hankkeen käyttöönoton suunnittelu ja toteutus kansallisen aikataulun mukaisesti
- Asiakkaiden omahoito kokonaisuuden käytön edelleen laajentaminen

Peruspalvelukuntayhtymä Kallio

Pääbudjetti

INTIME/Talouden Suunnittelu

10 Hallinto- ja talouspalvelut

Selite	TP 2015	TA 2016	ESITYS 2017	%	SU 2018	SU 2019
TULOSLASKELMA						
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	-155 751	-100 500	-116 129	15,6	-118 452	-120 821
Maksutuotot	-14 920	-7 500	-9 000	20,0	-9 180	-9 364
Tuet ja avustukset	-310 772	-263 000	-230 000	-12,5	-234 600	-239 292
Vuokratuotot						
Muut toimintatuotot	-16 660	-7 000	-6 000	-14,3	-6 120	-6 242
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	-498 103	-378 000	-361 129	-4,5	-368 352	-375 719
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	1 203 087	1 321 359	1 305 840	-1,2	1 331 957	1 358 596
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	241 907	255 674	237 478	-7,1	242 228	247 072
Muut henkilösivukulut	66 786	77 752	64 733	-16,7	66 028	67 348
Palvelujen ostot	1 507 035	1 457 781	1 350 726	-7,3	1 377 741	1 405 295
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	132 208	141 700	143 240	1,1	146 105	149 027
Avustukset						
Vuokratulot	172 855	202 411	183 530	-9,3	187 201	190 945
Muut toimintakulut	65 295	72 050	69 675	-3,3	71 069	72 490
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	3 389 172	3 528 727	3 355 222	-4,9	3 422 326	3 490 773
TOIMINTAKATE	2 891 069	3 150 727	2 994 093	-5,0	3 053 975	3 115 054
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT						
Korkotuotot						
Muut rahoitustuotot						
Korkokulut						
Muut rahoituskulut						
Rahoitustuotot ja -kulut						
VUOSIKATE	2 891 069	3 150 727	2 994 093	-5,0	3 053 975	3 115 054
POISTOT JA ARVONALENTUMISET						
Suunn.mukaiiset poistot	67 986	45 889	52 521	14,5	53 571	54 643
SATUNNAISET ERÄT						
Satunnaiset tuotot						
Satunnaiset kulut						
TILIKAUDEN TULOS	2 959 055	3 196 616	3 046 614	-4,7	3 107 546	3 169 697
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	2 959 055	3 196 616	3 046 614	-4,7	3 107 546	3 169 697

5 Tulosalueiden palvelut

Tuoteryhmäpohjaisten tulosalueiden palvelut muodostuvat osakokonaisuuksista.

5.1 Tuoteryhmien sisältö

Hallinto- ja tukipalvelut käsittää kuntayhtymän yleis- ja taloushallinnon sekä muut tukipalvelut (mm. materiaalipalvelut sisältäen lääkehuollon) mukaan luettuna kehittämisprojektit.

Aikuissosiaalityöhön kuuluu toimeentulotuki, kuntouttava työtoiminta ja aikuissosiaalityön (sosiaalityö) kustannukset.

Perhepalveluihin kuuluu palvelutarpeen arviointi, sosiaalihoitolain mukaiset perhepalvelut, lastensuojelun, lastenvalvojan ja perheneuvolan palvelut.

Hoito- ja hoivapalveluiden palvelukokonaisuus muodostuu kotiin annettavista palveluista, ympärivuorokautisesta palveluasumisen palveluista sekä akuutti- ja lyhytaikaisesta vuodeosastohoidosta.

Vammaispalvelut sisältävät VPL:n mukaiset palvelut ja kehitysvammahuollon.

Vastaanottopalvelut sisältävät terveyskeskusten avosairaanhoidon, neuvolapalvelut, laboratorio- ja röntgenpalvelut.

Aikuispsykososiaaliset palvelut kattaa mielenterveyspalvelut, nuorisopsykiatrisen yksikön (Nuppu), erityisryhmien asumispalvelut, kotikuntoutuksen ja päivätoiminnan, toimintakeskustoiminta, a-klinikat, päihdehuollon päivätoiminta, päihdehuollon asumispalvelut sekä päihdehuollon laitoshoidon.

Kuntoutus pitää sisällään erityistyöntekijöiden palvelut, fysioterapian, lääkinnällisen kuntoutuksen sekä rintamaveteraanien kuntoutuksen.

Erikoissairaanhoido jakaantuu sairaanhoitopiireiltä ostettaviin palveluihin ja omaan erikoissairaanhoidon, joka sisältää myös ensihoidon.

Suun terveydenhuolto käsittää hammashuollon palvelut.

Työterveyshuolto tuottaa palveluja ns. nettobudjettiyksikkönä.

Ympäristöterveydenhuolto pitää sisällään terveysvalvonnan ja eläinlääkintähuollon palvelut.

Tulosalueiden palvelujen sisältö ja palvelutaso on esitetty erillisissä tulosaluekohtaisissa palvelukuvauksissa.

6 Rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA	TP2015	TA2016	TA2017	Su 2018	Su 2019
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	609 997	487 944	513 957	524 236	534 721
Satunnaiset erät					
Tulorahoituksen korjauserät					
Rahavirta yhteensä	609 997	487 944	513 957	524 236	534 721
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-427 096	-1 200 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin					
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot					
Investoinnit yhteensä	-427 096	-1 200 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	182 901	-712 056	-486 043	-475 764	-465 279
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys					
Pitkäaikaisten lainojen vähennys					
Lyhytaikaisten lainojen muutokset		712 056	486 043	475 764	465 279
Lainakannan muutokset yhteensä		712 056	486 043	475 764	465 279
Oman pääoman muutokset					
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Toimeksiantojen varojen/pääomien muutokset	-14 816				
Vaihto-omaisuuden muutos	21 276				
Lyhytaikaisten saamisten muutos	-925 057				
Korottomien velkojen muutos	-1 304 763				
Muut maksuvalmiuden muutokset yhteensä					
Rahoituksen rahavirta	-2 223 360	712 056	486 043	475 764	465 279
Rahavarojen muutos	-2 040 459	0	0	0	0
Investointien ja rahavirran kertymä 5 vuodelta	-571 731				
Investointien tulorahoitus %	142,82 %	40,66 %	51,40 %	52,42 %	53,47 %
Pääomamenojen tulorahoitus %	142,82 %	40,66 %	51,40 %	52,42 %	53,47 %
Lainanhoitokate	>1				
Kassavarat 31.12.	8 624 481				
Kassasta maksut	144 482 174				
Kassan riittävyys pv	22				

7 Jäsenkuntien kustannusosuudet

Jäsenkuntien kustannusosuuksien määrittely toteutetaan Maisema-mallin suunnitelma- ja resurssitaulukoiden avulla syntyvien suurtuotteiden mukaan.

Peruspalvelukuntayhtymä Kallio	Kallio	Alavieska	Nivala	Sievi	Ylivieska
Vertailutaso	Netto	Netto	Netto	Netto	Netto
Vastaanottopalvelut	11 958 654	1 015 491	3 906 614	2 226 677	4 809 873
Suun terveydenhuolto	3 475 970	310 821	954 792	650 866	1 559 491
Erikoissairaanhoido	40 596 588	3 244 502	13 518 553	6 371 559	17 461 973
- josta ostettu erikoissairaanhoido	39 125 000	3 145 000	12 980 000	6 160 000	16 840 000
Aikuispsykososiaaliset palvelut	4 800 619	545 078	1 412 918	750 899	2 091 724
Hoito- ja hoivapalvelut	32 533 579	3 530 659	11 210 219	5 194 963	12 597 738
Kuntoutuspalvelut	1 878 343	117 261	570 558	309 914	880 610
Perhepalvelut	7 018 038	800 018	2 422 899	1 074 863	2 720 258
Vammaispalvelut	9 074 172	795 921	3 217 161	1 929 415	3 131 675
Ympäristöterveydenhuolto	1 109 103	110 691	428 722	197 890	371 800
Työterveyshuolto	68 776	5 840	22 468	12 806	27 662
Toimeentulotuki ja työllistäminen	1 610 972	101 112	378 247	218 441	913 171
Projektit	6 658	530	2 147	1 012	2 969
Kallio	114 131 472	10 577 925	38 045 299	18 939 305	46 568 944
Vuoden 2016 talousarvio	111 988 254	10 374 102	37 661 537	18 450 965	45 501 650
Vuoden 2015 tilinpäätös*	110 150 994	9 664 293	36 581 271	18 485 536	45 419 894
Muutos % TA 2017 / TA 2016	1,9 %	2,0 %	1,0 %	2,6 %	2,3 %
Muutos % TA 2017 / TP 2015*	3,6 %	9,5 %	4,0 %	2,5 %	2,5 %
Kallion oma toiminta TA 2017	75 006 472	7 432 925	25 065 299	12 779 305	29 728 944
Muutos % TA 2017 / TA 2016	-0,3 %	1,0 %	-1,9 %	-0,4 %	0,7 %
Muutos % TA 2017 / TP 2015*	2,3 %	8,3 %	0,8 %	0,9 %	2,7 %

*ilman varhaiskasvatusta

8 Investointisuunnitelma

Investoinnit katetaan hyväksytyyn poistosuunnitelman perusteella tehtävien suunnitelman mukaisten poistojen kautta.

Talousjohtaja tarkentaa investointisuunnitelman kohteittain vuoden 2017 alussa. Investointien toteutuksessa huomioidaan valmistelussa olevan Sote-uudistuksen linjaukset.

INVESTOINTISUUNNITELMA	2016	2017	2018	2019
Hallinto- ja tukipalvelut				
Tieto- ja taloushallinto				
* ATK-ohjelmat	200 000	200 000	200 000	200 000
* Atk-laitteet				
* Effic Kanta Lifecare	277 000			
Hyvinvointipalvelut				
Ympäri vuorokautiset palvelut	60 000			
Kotiin annettavat palvelut	91 000			
*vammais- ja erityisryhm. palv.	46 000			
(Kipinä kaluste)				
* Kotihoidon, hoidon- ja hoidon kalusteet ja välineistö	50 000			
Terveyspalvelut				
Yhteiset kalusto				
* vastaanottopalvelut	50 000			
* ekg- laitteet	160 000			
* vuodeosastot	15 000			
* oma erikoissairaanhoido	21 000			
* Välinehuolto		80 000		
* Laboratorio	30 000			
* suun terveydenhuolto	100 000	70 000		
Kohdentamattomat hankkeet	100 000	650 000	800 000	800 000
Yhteensä	1 200 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000

Peruspalvelukuntayhtymä Kallio	Tilinpäätös 2014	Tilinpäätös 2015	Talousarvio 2016	Talousarvio 2017			TA 2017 / TA 2016	TA 2017 / TP 2015	TA 2017 / TP 2014	Muutos TA 2017 / TA 2016	Muutos TA 2017 / TP 2015
Vertailutaso	Netto	Netto	Netto	Kulut	Tuotot	Netto	%	%	%	eur	eur
Vastaanottopalvelut	10 802 128	11 830 552	11 744 447	15 034 311	-3 075 657	11 958 654	1,8 %	1,1 %	10,7 %	214 207	128 102
Suun terveydenhuolto	3 447 542	3 590 259	3 730 190	5 098 310	-1 622 340	3 475 970	-6,8 %	-3,2 %	0,8 %	-254 220	-114 289
Erikoissairaanhoito	36 803 158	38 081 888	38 173 730	40 784 588	-188 000	40 596 588	6,3 %	6,6 %	10,3 %	2 422 858	2 514 700
- josta ostettu erikoissairaanhoito	35 679 973	36 798 827	36 719 942	39 125 000		39 125 000	6,5 %	6,3 %	9,7 %	2 405 058	2 326 173
Aikuispsykososiaaliset palvelut	3 531 988	3 778 254	4 287 057	5 310 645	-510 026	4 800 619	12,0 %	27,1 %	35,9 %	513 562	1 022 365
Hoito- ja hoivapalvelut	31 048 430	32 013 654	32 465 437	39 964 183	-7 430 604	32 533 579	0,2 %	1,6 %	4,8 %	68 142	519 925
Kuntoutuspalvelut	1 695 284	1 781 947	1 903 469	1 903 843	-25 500	1 878 343	-1,3 %	5,4 %	10,8 %	-25 126	96 396
Perhepalvelut	6 810 473	6 793 794	6 966 917	7 106 288	-88 250	7 018 038	0,7 %	3,3 %	3,0 %	51 121	224 244
Vammaispalvelut	8 129 978	8 685 955	8 775 198	9 652 419	-578 247	9 074 172	3,4 %	4,5 %	11,6 %	298 974	388 217
Ympäristöterveydenhuolto	1 039 729	1 102 528	1 162 851	1 244 603	-135 500	1 109 103	-4,6 %	0,6 %	6,7 %	-53 749	6 574
Työterveyshuolto	-40 508	-14 313	-9 589	2 237 276	-2 168 500	68 776	-817,3 %	-580,5 %	-269,8 %	78 365	83 089
Toimeentulotuki ja työllistäminen	3 579 667	2 475 166	2 786 579	2 010 022	-399 050	1 610 972	-42,2 %	-34,9 %	-55,0 %	-1 175 608	-864 194
Projektit	27 229	31 309	1 965	3 827 743	-3 821 085	6 658	238,8 %	-78,7 %	-75,5 %	4 693	-24 651
Kallio*	104 567 421	108 902 361	110 586 401	134 174 231	-20 042 759	113 848 187	2,9 %	4,5 %	8,9 %	3 261 786	4 945 826
Varhaiskasvatus	17 228 044	17 967 429									
Työmarkkinatuen kuntaosuus	1 112 440										
Perustoimeentulotuki	1 195 238	1 248 633	1 401 853			283 285	-79,8 %	-77,3 %	-76,3 %	-1 118 568	-965 348
TA2016 muutos, Nivalan lisäpaikat			150 000								
Yhteensä	124 103 143	128 118 423	111 988 254	134 174 231	-20 042 759	114 131 472	1,9 %	-10,9 %	-8,0 %	2 143 218	-13 986 951

*ilman työmarkkinatuen kuntaosuutta, varhaiskasvatusta ja perustoimeentulotukea

Ostettu ESH	35 679 973	36 798 827	36 719 942	39 125 000	0	39 125 000	6,5 %	6,3 %	9,7 %	2 405 058	2 326 173
Oma toiminta**	70 082 686	73 352 167	75 268 312	95 049 231	-20 042 759	75 006 472	-0,3 %	2,3 %	7,0 %	-261 840	1 654 305

** ilman varhaiskasvatusta ja työmarkkinatuen kuntaosuutta

Maisema-tilukoiden kuluihin sisältyvät sisäisten erien nettomenot.

Kunta: Alavieska Toimiala:	Tilinpäätös 2014	Tilinpäätös 2015	Talousarvio 2016	Talousarvio 2017	TA 2017 / TA 2016	TA 2017 / TP 2015	Muutos TA 2017 / TA 2016	Muutos TA 2017 / TP 2015
	Netto	Netto	Netto	Netto	%	%	eur	eur
Vastaanottopalvelut	887 079	959 207	996 046	1 015 491	2,0 %	5,9 %	19 444	56 284
Suun terveydenhuolto	332 029	309 773	350 809	310 821	-11,4 %	0,3 %	-39 988	1 048
Erikoissairaanhoito	2 878 962	2 889 851	3 110 440	3 244 502	4,3 %	12,3 %	134 062	354 652
- josta ostettu erikoissairaanhoito	2 805 398	2 803 090	3 018 000	3 145 000	4,2 %	12,2 %	127 000	341 910
Aikuispsykososiaaliset palvelut	311 513	428 717	492 222	545 078	10,7 %	27,1 %	52 856	116 361
Hoito- ja hoivapalvelut	3 391 578	3 374 014	3 453 548	3 530 659	2,2 %	4,6 %	77 111	156 645
Kuntoutuspalvelut	122 845	141 359	126 035	117 261	-7,0 %	-17,0 %	-8 773	-24 097
Perhepalvelut	569 885	508 741	752 499	800 018	6,3 %	57,3 %	47 519	291 276
Vammaispalvelut	838 734	832 345	821 783	795 921	-3,1 %	-4,4 %	-25 862	-36 424
Ympäristöterveydenhuolto	106 142	108 731	114 876	110 691	-3,6 %	1,8 %	-4 185	1 961
Työterveyshuolto	-3 327	-1 160	-813	5 840	-818,2 %	-603,3 %	6 653	7 001
Toimeentulotuki ja työllistäminen	251 643	110 222	156 500	101 112	-35,4 %	-8,3 %	-55 388	-9 109
Projektit	2 219	2 495	156	530	239,2 %	-78,7 %	374	-1 964
Yhteensä*	9 499 191	9 608 139	10 300 425	10 558 206	2,5 %	9,9 %	257 781	950 067
Varhaiskasvatus	1 031 569	1 071 403						
Työmarkkinatuen kuntaosuus	128 875							
Perustoimeentulotuki	61 234	56 154	73 677	19 719	-73,2 %	-64,9 %	-53 958	-36 435
Yhteensä	10 720 869	10 735 696	10 374 102	10 577 925	2,0 %	-1,5 %	203 823	-157 771

*ilman työmarkkinatuen kuntaosuutta, varhaiskasvatusta ja perustoimeentulotukea

Ostettu ESH 2 805 398 2 803 090 3 018 000 3 145 000 4,2 % 12,2 % 127 000 341 910

Oma toiminta** 6 755 027 6 861 203 7 356 102 7 432 925 1,0 % 8,3 % 76 823 571 722

** ilman varhaiskasvatusta ja työmarkkinatuen kuntaosuutta

Kunta: Nivala Toimiala:	Tilinpäätös 2014	Tilinpäätös 2015	Talousarvio 2016	Talousarvio 2017	TA 2017 / TA 2016	TA 2017 / TP 2015	Muutos TA 2017 / TA 2016	Muutos TA 2017 / TP 2015
	Netto	Netto	Netto	Netto	%	%	eur	eur
Vastaanottopalvelut	3 484 967	3 938 546	3 770 884	3 906 614	3,6 %	-0,8 %	135 731	-31 932
Suun terveydenhuolto	987 033	1 035 887	1 032 132	954 792	-7,5 %	-7,8 %	-77 340	-81 095
Erikoissairaanhoito	12 452 843	12 176 569	12 705 245	13 518 553	6,4 %	11,0 %	813 309	1 341 984
- josta ostettu erikoissairaanhoito	12 081 169	11 707 059	12 100 000	12 980 000	7,3 %	10,9 %	880 000	1 272 941
Aikuispsykososiaaliset palvelut	1 056 294	1 120 967	1 252 476	1 412 918	12,8 %	26,0 %	160 441	291 951
Hoito- ja hoivapalvelut	10 716 072	11 039 535	11 489 513	11 210 219	-2,4 %	1,5 %	-279 294	170 684
Kuntoutuspalvelut	529 603	556 102	608 822	570 558	-6,3 %	2,6 %	-38 264	14 456
Perhepalvelut	2 529 296	2 454 481	2 429 829	2 422 899	-0,3 %	-1,3 %	-6 930	-31 581
Vammaispalvelut	3 006 813	3 223 532	3 193 613	3 217 161	0,7 %	-0,2 %	23 548	-6 370
Ympäristöterveydenhuolto	410 306	427 190	451 220	428 722	-5,0 %	0,4 %	-22 499	1 532
Työterveyshuolto	-13 069	-4 765	-3 079	22 468	-829,8 %	-571,5 %	25 546	27 232
Toimeentulotuki ja työllistäminen	900 473	603 133	730 244	378 247	-48,2 %	-37,3 %	-351 996	-224 885
Projektit	8 860	10 095	637	2 147	237,0 %	-78,7 %	1 510	-7 947
Yhteensä*	35 453 316	36 233 988	37 256 136	37 969 174	1,9 %	4,8 %	713 038	1 735 186
Varhaiskasvatus	5 975 327	6 001 755						
Työmarkkinatuen kuntaosuus	261 466							
Perustoimeentulotuki	354 710	347 283	405 401	76 125	-81,2 %	-78,1 %	-329 276	-271 158
TA2016 muutos, Nivalan lisäpaikat			150 000					
Yhteensä	42 044 819	42 583 026	37 661 537	38 045 299	1,0 %	-10,7 %	383 762	-4 537 728

*ilman työmarkkinatuen kuntaosuutta, varhaiskasvatusta ja perustoimeentulotukea

Ostettu ESH	12 081 169	11 707 059	12 100 000	12 980 000	7,3 %	10,9 %	880 000	1 272 941
Oma toiminta**	23 726 858	24 874 212	25 561 537	25 065 299	-1,9 %	0,8 %	-496 238	191 087

** ilman varhaiskasvatusta ja työmarkkinatuen kuntaosuutta

Kunta: Sievi Toimiala:	Tilinpäätös 2014	Tilinpäätös 2015	Talousarvio 2016	Talousarvio 2017	TA 2017 / TA 2016	TA 2017 / TP 2015	Muutos TA 2017 / TA 2016	Muutos TA 2017 / TP 2015
	Netto	Netto	Netto	Netto	%	%	eur	eur
Vastaanottopalvelut	2 041 908	2 195 772	2 299 970	2 226 677	-3,2 %	1,4 %	-73 293	30 905
Suun terveydenhuolto	606 796	693 273	693 103	650 866	-6,1 %	-6,1 %	-42 237	-42 406
Erikoissairaanhoito	5 852 952	6 010 399	5 799 988	6 371 559	9,9 %	6,0 %	571 572	361 161
- josta ostettu erikoissairaanhoito	5 685 069	5 825 932	5 625 000	6 160 000	9,5 %	5,7 %	535 000	334 068
Aikuispsykososiaaliset palvelut	559 690	529 131	620 395	750 899	21,0 %	41,9 %	130 505	221 768
Hoito- ja hoivapalvelut	5 513 777	5 395 334	5 243 769	5 194 963	-0,9 %	-3,7 %	-48 807	-200 371
Kuntoutuspalvelut	293 576	315 273	303 570	309 914	2,1 %	-1,7 %	6 345	-5 359
Perhepalvelut	1 034 537	997 494	1 159 359	1 074 863	-7,3 %	7,8 %	-84 496	77 369
Vammaispalvelut	1 630 875	1 817 132	1 752 671	1 929 415	10,1 %	6,2 %	176 744	112 283
Ympäristöterveydenhuolto	192 547	199 215	210 257	197 890	-5,9 %	-0,7 %	-12 367	-1 325
Työterveyshuolto	-7 657	-2 656	-1 878	12 806	-782,0 %	-582,1 %	14 684	15 462
Toimeentulotuki ja työllistäminen	414 836	330 411	369 461	218 441	-40,9 %	-33,9 %	-151 019	-111 970
Projektit	4 209	4 758	300	1 012	237,2 %	-78,7 %	712	-3 747
Yhteensä*	17 870 110	18 312 809	18 255 466	18 896 989	3,5 %	3,2 %	641 523	584 180
Varhaiskasvatus	2 302 214	2 452 719						
Työmarkkinatuen kuntaosuus	108 755							
Perustoimeentulotuki	159 179	172 727	195 499	42 316	-78,4 %	-75,5 %	-153 183	-130 411
Yhteensä	20 440 258	20 938 256	18 450 965	18 939 305	2,6 %	-9,5 %	488 340	-1 998 951

*Ilman työmarkkinatuen kuntaosuutta, varhaiskasvatusta ja perustoimeentulotukea

Ostettu ESH 5 685 069 5 825 932 5 625 000 6 160 000 9,5 % 5,7 % 535 000 334 068

Oma toiminta** 12 344 220 12 659 605 12 825 965 12 779 305 -0,4 % 0,9 % -46 660 119 700

** ilman varhaiskasvatusta ja työmarkkinatuen kuntaosuutta

Kunta: Ylivieska Toimiala:		Tilinpäätös 2014	Tilinpäätös 2015	Talousarvio 2016	Talousarvio 2017	TA 2017 / TA 2016	TA 2017 / TP 2015	Muutos TA 2017 / TA 2016	Muutos TA 2017 / TP 2015
Vertailutaso	Netto	Netto	Netto	Netto	%	%	eur	eur	
Vastaanottopalvelut	4 388 174	4 737 027	4 677 547	4 809 873	2,8 %	1,5 %	132 326	72 845	
Suun terveydenhuolto	1 521 684	1 551 327	1 654 146	1 559 491	-5,7 %	0,5 %	-94 656	8 164	
Erikoissairaanhoito	15 618 402	17 005 070	16 558 058	17 461 973	5,5 %	2,7 %	903 916	456 904	
- josta ostettu erikoissairaanhoito	15 108 337	16 462 746	15 976 942	16 840 000	5,4 %	2,3 %	863 058	377 254	
Aikuispsykososiaaliset palvelut	1 604 492	1 699 439	1 921 964	2 091 724	8,8 %	23,1 %	169 760	392 286	
Hoito- ja hoivapalvelut	11 427 003	12 204 771	12 278 607	12 597 738	2,6 %	3,2 %	319 131	392 967	
Kuntoutuspalvelut	749 259	769 214	865 043	880 610	1,8 %	14,5 %	15 567	111 396	
Perhepalvelut	2 676 756	2 833 077	2 625 230	2 720 258	3,6 %	-4,0 %	95 028	-112 819	
Vammaispalvelut	2 653 556	2 812 945	3 007 130	3 131 675	4,1 %	11,3 %	124 545	318 729	
Ympäristöterveydenhuolto	330 735	367 393	386 498	371 800	-3,8 %	1,2 %	-14 698	4 407	
Työterveyshuolto	-16 456	-5 731	-3 819	27 662	-824,3 %	-582,7 %	31 481	33 393	
Toimeentulotuki ja työllistäminen	2 012 715	1 431 400	1 530 375	913 171	-40,3 %	-36,2 %	-617 204	-518 230	
Projektit	11 942	13 961	872	2 969	240,6 %	-78,7 %	2 097	-10 992	
Yhteensä*	41 744 803	44 747 425	44 774 374	46 423 818	3,7 %	3,7 %	1 649 445	1 676 394	
Varhaiskasvatus	7 918 934	8 441 552							
Työmarkkinatuen kuntaosuus	613 344								
Perustoimeentulotuki	620 116	672 469	727 276	145 125	-80,0 %	-78,4 %	-582 151	-527 344	
Yhteensä	50 897 196	53 861 445	45 501 650	46 568 944	2,3 %	-13,5 %	1 067 294	-7 292 502	

*ilman työmarkkinatuen kuntaosuutta, varhaiskasvatusta ja perustoimeentulotukea

Ostettu ESH	15 108 337	16 462 746	15 976 942	16 840 000	5,4 %	2,3 %	863 058	377 254
--------------------	------------	------------	------------	------------	-------	-------	---------	---------

Oma toiminta**	27 256 581	28 957 148	29 524 708	29 728 944	0,7 %	2,7 %	204 236	771 796
-----------------------	------------	------------	------------	------------	-------	-------	---------	---------

** ilman varhaiskasvatusta ja työmarkkinatuen kuntaosuutta

Henkilöstösuunnitelma vuodelle 2017

Henkilöstöhallinto on päivittänyt henkilöstöstrategian ja asettanut uudet tavoitteet tuleville vuosille 2016 – 2018. Henkilöstöstrategiaan liittyvien toimenpideohjelmien toteuttaminen ja olemassa olevien ohjeiden päivittäminen jatkuu edelleen vuonna 2017. Kallion tavoitteena on olla houkutteleva uuden ajan työnantaja, jolla on motivoitunut, osaava ja hyvinvoiva henkilöstö. Työntekijöiden rekrytoimiseen Kalliossa tullaan kiinnittämään entistä enemmän huomiota. Työaikajärjestelmien uudistamista on jatkettu vuoden 2016 aikana. Vuonna 2017 tavoitteena on toiminnan tehostaminen myös Kilpailukykysovimuksen osoittaman lisääntyneen työajan osalta. Henkilöstön työaikojen kehittämiseen kiinnitetään yhä enemmän huomiota. Pyritään kehittämään toimintaamme muutoksilla, joilla on myönteistä vaikutusta sekä asiakkaisiin että samalla työntekijöiden hyvinvointiin. Hoitohenkilöstön vakinaisiin toimiin on ollut pääsääntöisesti paljon hakijoita. Erityisosaajien, kuten sosiaalityöntekijöiden saaminen vaatii edelleen enemmän työtä.

Sosiaali- ja terveydenhuollossa ollaan muutosten edessä, joten erityisesti muutosjohtajuutta kehitetään ja jatkossa henkilöstön osallisuutta siihen painotetaan. Organisaationa pyritään uudistumaan, että oltaisiin entistä valmiimpia sosiaali- ja terveydenhuollonuudistuksen tuomiin haasteisiin. Yhtenä haasteena on kehittää toimialat ylittävää johtamista entisestä lisää. Toinen suuri haaste on henkilöstön uudelleen sijoittuminen mahdollisten rakenteellisten muutosten yhteydessä. Tulevana vuonna jatketaan esimiesparrausta, jonka tarkoituksena on esimiesten johtamisen vahvistaminen. Henkilöstökoulutuksen tavoitteena yleisesti on vastata uusien toimintojen osaamishaasteisiin ja työntekijöiden uralla kehittymiseen.

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan jatkuvien muutosten vuoksi on paikallaan myös arvioida ja edelleen kehittää paitsi johtajuutta, myös henkilöstön vaikutusmahdollisuuksia ja työyhteisöjen toimivuutta erityisenä painopistealueena henkilöstön innovaatio- ja kehittämismyönteisyys. Työnantajan näkökulmasta on tärkeää, että työpaikoilla on hyvä yhteistyö ja että henkilöstö on motivoitunutta, hallitsee työnsä ja kehittää uusia innovatiivisia työtapoja yli toimialarajojen. Koko henkilöstöllä tulee myös olla mahdollisuus osallistua kehityskeskusteluihin/ työhyvinvointikeskusteluihin

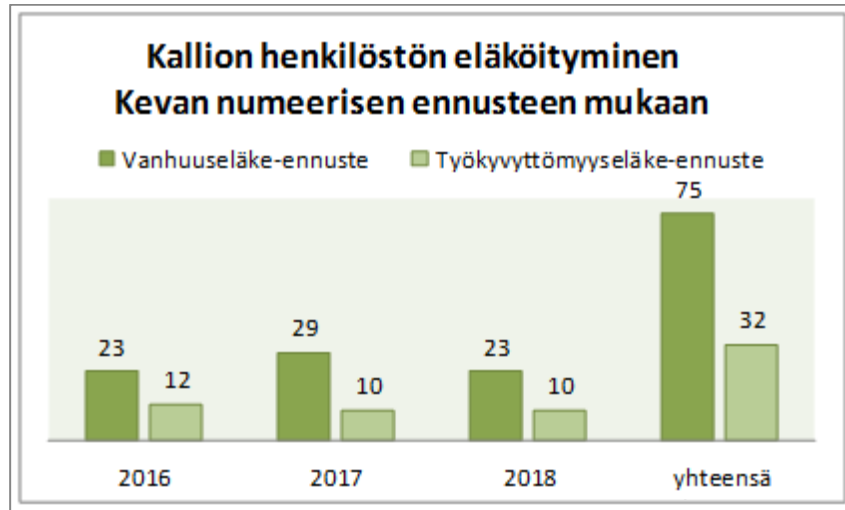
1. Vuodelle 2017 sovitut henkilöstösuunnitelman mukaiset kehittämisalueet

Henkilöstöstrategian painopistealueet on kuvattu alla olevassa taulukossa. Näitä asioita kehitetään erityisesti koulutus- ja kehittämissuunnitelmilla sekä esimiestyöllä.

Johtaminen	Henkilöstön työhyvinvointi	Osaamisen varmistaminen
Johtamisosaamisen suuntaaminen organisaation strategisten tavoitteiden toteutukseen	Henkilöstön tukeminen aktiiviseen osallistumiseen strategioiden toimeenpanoon ja muutoksen johtamiseen	Henkilöstöstrategian mukaisen osaamisen varmistaminen koulutuksen keinoin
Muutosjohtamisen vahvistaminen	Aktiivisen tuen mallin käytön tehostaminen edelleen sairauspoissaolojen vähentämiseksi	Tarvittavien osaajien rekrytoinnista huolehtiminen

2. Kevan ennusteen mukainen eläkkeelle jäänti vuosina 2016 – 2018

Henkilöstön kiihtyvä eläkkeelle jäänti tekee rekrytoinnista yhä haasteellisempaa tarvittavien palvelujen suunnitelluksi toteuttamiseksi. Kun virka tai toimi vapautuu, sen täyttämistä, työn sisältöä ja osaamisvaatimuksia arvioidaan. Työkyvyttömyyseläkkeelle on jäänyt edellisinä vuosina Kevan ennustetta vähemmän henkilöitä aktiivisten työkyvyn säilyttämistoimenpiteiden johdosta.

3. Peruspalvelukuntayhtymä Kallion henkilöstö ammattiryhmittäin

Henkilöstönhallinnon hyvänä seurannan työkaluna on päivitetty palkkauksen pohjana oleva vakanssienkäytön-luettelo. Sen avulla voidaan tarkentaa henkilöstön käyttöä. Tilastoinnin kehittyminen on mahdollistanut henkilöstön jakamisen eri ammattiryhmiin toimialoittain ja muutosten vertailun edelliseen vuoteen. Järjestelmä mahdollistaa myös ajantasaisen avoimien virkojen ja toimien seurannan.

Vuonna 2017 suunnitelmassa on 842,7 tehtävää. Vastuuyksiköiden hallinnollisia tehtäviä arvioidaan edelleen. Vakinaisen henkilöstön lukumäärässä on mukana 43 sisäistä sijaista eri vastuuyksiköissä. Uutena tulee hyvinvointipalveluihin mielenterveysasiakkaiden kotikuntoutukseen esimiehen virka, sairaanhoitaja ja toimintaterapeutti sekä 13 lähihoitajaa. Lisäksi kotihoitoon tulee lisää neljä lähihoitajan tointa. Terveyspalveluihin tulee uutena psykologin virka ja sairaanhoitajan toimi.

Määräaikaisten työntekijöiden palkkaamista pyritään vähentämään hyödyntämällä entistä tehokkaammin sisäisiä sijaisia, ja työaikauudistamisella on tavoitteena saada myös lisätöpanosta. Kotihoidon resurssipankin toimintaa tehostetaan edelleen, ja tällä henkilöstöllä hoidetaan pääosa kotihoidon sijaistarpeesta ja vuosilomista. Tavoitteena on myös kehittää keskitettyä sijaisrekrytointia.

Henkilöryhmä	TA2016	TA2017
Hallinto	14,1	14,5
Tukipalvelut	16,0	16,0
Sosiaali- ja vammaispalvelut	105,2	103,1
Hoito- ja hoivapalvelut	134,5	157,2
Palveluasuminen	211,3	207,9
Terveyspalveluiden hoitohenkilöt	281,5	284,8
Lääkärit	48,1	49,5
Ympäristöterveydenhuolto	14,1	14,1
Yhteensä	824,8	847,1

4. Työhyvinvointi

Vuonna 2013 perustettu Työhyvinvointi -työryhmä jatkaa Kallion henkilöstön työhyvinvoinnin kehittämistä seuraavana ja arvioivana asiantuntijaryhmänä. Aktiivisen tuen malli on otettu käyttöön onnistuneesti. Tavoitteena on, että kaikki työntekijät tietävät, missä tilanteissa asiasta keskustellaan. Tämä tuo tasapuolisuuden ja oikeudenmukaisuuden kokemusta työyhteisöön. Toisaalta varhainen välittäminen auttaa puheeksi ottamista. Aktiivisen tuen malli ja sairauspoissaolojen hallinta ja seuranta yhteistyössä työterveyden kanssa nähdään tärkeänä osana henkilöstöjohtamista.

Työhyvinvoinnin tukemisessa tiedottaminen ja tiedonkulku, sekä viestintä ovat olleet välittömien palautteiden perusteella toimia, joiden kehittäminen on edelleen tärkeä. Tiedottaminen ja vuorovaikutus henkilöstön kanssa toimivat myös ennaltaehkäisevinä toimenpiteinä muun toiminnan ohella. Välittömien palautteiden antaminen on lisäksi yksi henkilöstön merkitykselliseksi arvioima kehittämiskohde. Työhyvinvointia tuetaan vuonna 2017 työhyvinvointipalveluilla. Työhyvinvointipalveluihin Kalliossa lukeutuvat työpaikkaruokailu, työterveyshuollon palvelut kaikille Kalliossa työskenteleville sekä Tyky-setelit, työyhteisöjen kerran vuodessa vietettävät liikunta-/virkistysiltapäivät. Omaehtoisina, kaikille yhteisinä työhyvinvointipalveluina ovat liikuntakampanjat: Liikkumaan.com, Ylivieskan yritysten yhteinen liikuntakampanja sekä KePli:n kansanhihtokampanja 2017

Työsuojelu ja työturvallisuus

Työsuojelun keskeisimpiä tavoitteita vuodelle 2017 ovat työturvallisuustietoisuuden lisääminen, yhteistyön ja viestinnän kehittäminen sekä Kalliossa jo olemassa olevien raportointijärjestelmien käytön edelleen tehostaminen. Työsuojelun yhteistoiminta-elinä työsuojelujaos käsittelee työsuojelua ja -turvallisuutta koskevat asiat säännöllisin väliajoin.

Kehittämisen kohteena on HaiPron työturvallisuusosioista saatujen tietojen hyödyntäminen ja sen käytön edelleen tehostaminen. Mahdollisiin haittatekijöihin puututaan entistä tehokkaammin.

Vaarojen tunnistaminen ja riskien arviointi on välttämätöntä työ- ja potilasturvallisuuden hallinnassa. Vaarojen tunnistamista ja riskien arviointi tehdään Riskiarvi -ohjelman avulla. Riskienhallinta saatetaan vastaamaan paremmin ajan haasteisiin käyttämällä arviointivälineenä toimivaa ohjelmistoa, jolla saadaan tietoa koko organisaation erilaisista riskeistä.

5. Henkilöstöhallinnon tavoitteita

Tavoite	Keinot	Mittari
Varhaisen tuen toimintamallin käyttöönotto entistä aikaisemmassa vaiheessa. Ykköslomakkeen käyttö 15 sairauspäivän jälkeen entistä useammin.	Varhaisen tuen toimenpiteiden kohdentaminen ja käyttäminen eri tilanteissa yhä tehokkaammin.	Varhaisen tuen toimenpiteiden määrä
Henkilökunnan sairauspoissaolojen väheneminen 2 päivää / henkilötyövuosi / vuosi 2017 verrattuna vuoteen 2016	Työhyvinvoinnin keinojen tehostaminen Johtamisen tukeminen eri keinoin	Sairauspoissaolot / henkilötyövuosi
Henkilökunnan pysyvyys ja poistumat max. 4 %, pois lukien eläkkeelle jääneet	Henkilöstön oikeudenmukainen kohtelu ja palkkapolitiikka ja työhön innostavuuden lisääminen	Organisaatiosta lähtevien, muutoin kuin eläkkeelle lähtevien/ viranhaltijoiden/työntekijöiden lukumäärä
Henkilökunnan koulutuspäivät keskimäärin 3 pv / virka / työntekijä / vuosi	Palvelustrategian toteuttamista tukevan koulutuksen järjestäminen ja siihen osallistuminen	Koulutuspäivien lukumäärä / työntekijä

6. Henkilöstöhallinnon keinoja tuottavuuden parantamiseksi

Henkilöstön sijaismäärärahoja on taloussuunnitelmassa tarkan laskennan mukaisesti. Sijaisen palkkaamista joudutaan harkitsemaan joka tilanteessa. Vapautuvien virkojen ja toimien täyttämistä päätetään tapauskohtaisesti. Työjärjestelyillä, kuten henkilöstön sijoittelulla, työvuorosuunnittelulla, vuosilomasuunnittelulla, hallitaan kustannuksia ja parannetaan toiminnan tuottavuutta.